

nemzeti iránnyal. Helyébe mindinkább új elgondolások tolnak. Új eszmemenet, amely gazdasági problémák, a termelési rendszer kérdéseit állítja homlokterébe minden más törekvással és ideológiai beállítottsággal szemben. A mindennapos kenyérgondok, a mai társadalom gyógyíthatatlannak látszó súlyos betegsége: a folyton gyarapodó munkanélküliség fokozzák a hajlandóságot, hogy a mai emberiség minden problémája kizárólag az utóbb érintett nézőpontból érdekeljen egyeseket. Sokak szemében a mindennapi kenyér kérdése mellett minden más mellékessé vált vagy talán teljesen el is tűnt. És valóban sok az igazság abban, hogy a létért folytatott állandó küzdelem nemcsak közömbössé tesz sokakat az élet minden más megnyilvánulásával szemben, hanem valóságos képtelenné is teszi arra, hogy az anyagiak mellett észrevételese velük az élet más — ideális — vonatkozásait is.

Ezek a sokak lelkére ólomsúllyal nehezítő gátlások gyakran a zsidó élettől teljesen idegen ideológia számára teszi hozzáférhetővé a zsidó lelkeket, ami talán még az emancipáció után bekövetkezett asszimiláció is nagyobb pusztítókat végez sorainkban. A nyugati cionizmus képviselői rég meglátták ezt a veszedelemet és ideológiai alapon fel is vették vele a küzdelmet. Napirenden vannak magas nivóju, teljes objektivitástól vezetett viták, melyeknek eredménye igen gyakran az, hogy félrevezetett avagy gazdasági helyzetüknél fogva más irányzatok felé könnyen hajló zsidó testvéreink visszatértek táborunkba és a zsidó nép újjászületési küzdelmének ismét harcosaivá váltak.

Mind világosabbá válik, hogy a mi nacionalizmusunk nem az idegen értékeket felpertesző sovén nacionalizmus, hanem alkotó konstruktív erő, amely visszacsúszó népeknek azt, amit tőle évszázadok mostohasága elvett: a saját népi életét, de emellett az általános emberiség számára is maradandót alkot. És egyre jobban látják a más táborban levők is, hogy a cionizmus nem gátolja a szociális haladást, csak egyenlő feltételeket teremt a szociális küzdelemben a zsidó nép számára — más népekkel szemben.

Erre a felvilágosító munkára mindennél szükség van.

Ugy vélem azonban, hogy nem elegendő megmaradni a naponta felmerülő kérdések eszmei megvilágítása mellett. Többre, kézzelfoghatóbb gyakorlati módszerekre van szükség, hogy a szociális nyomás alatt küzdő zsidóságot a cionista szervezet a maga keretében megtarthassa.

A cionista szervezet sohasem volt és még kevésbé lehet ma egy megkövesedett, a világ haladó eszméivel szemben megértés nélkül álló, változhatatlan program hordozója. Annál kevésbé, mert a cionizmus célja végső fokon nem egyéb, mint a zsidó nép újjászületése, zsidó életlehetőségének biztosítása, tehát végeredményben maga a zsidó nép. Ha tehát a mozgalom nem akar a folyton haladó világ új eszmeáramlatai közepette egy a múltból visszakísértő emlék maradni, úgy vezetőinek kötelessége a néppel a legszorosabb kapcsolatot állandóan fenntartani és törődni azzal, ami a népek a szétszóródottságban is mindennapi problémája. Minden erőnköt koncentrálni kell Erec Izrael újjáépítésére, mert a népi élet teljessége enélkül el nem képzelhető; de súlyos hiba volna emellett megfedkezni a gáluth-zsidóság szinte óránként felmerülő problémáiról és szükségleteiről, amelyek elhanyagolása szükségképpen oly szervezetek felé fogja irányítani a zsidó népet, amely érzéket fog tanusítani ezekkel a feladatokkal szemben. Gyakorlatilag is nyilvánvalóvá kell tennünk a tömegnek elött, hogy a cionizmus nem zárja ki, hogy bárki is, a mozgalom keretén belül, kiélhesse a maga szociális törekvéseit és a mindennapi életben kell igazoljuk, hogy a cionista szervezet a nép sorsát igazán szívén viselő minden szociális megmozdulást konstruktív erőként értékeli és támogat.

Míndez természetesen csak úgy lehetséges, ha mi cionisták Erec Izrael újjáépítéséért folyó munkánk mellett nem hanyagoljuk el az ugynevezett „Gegenwartsarbeit”-ot sem.

De vajjon lehetséges lesz-e ez ma, amikor mi a belpolitikai munkát teljesen kikapcsoltuk a cionista szervezetről és azt az alakulóban levő politikai pártra ruháztuk át? Ugy gondolom, hogy nem változtat a dolog lényegén, ha ezt a munkát mi cionisták megosztjuk más munkástársakkal és velük együtt igyekszünk azt egy másik, nemcionisták is kiegészített szervezetben elvégezni. Amint a Jewish Agency létesítése nem tette feleslegessé a cionista világszervezetet a Palesztina újjáépítő munkában, úgy a poli-

Select Mozgó Mai kezdettel mutatja be Select Mozgó

Férjem barátnője...

német párbeszédű hangos vígjátékot, főszerepekben: Lucie Englisch, Fritz Schultze és Maria Eggert, a legjobb vígjátéktrío. Monopol Emericusfilm.

tikai párt működése sem teszi szükségtelemmé, hogy a cionisták a belpolitikai problémákkal állandóan foglalkozzanak és nemcsak figyelemmel kísérik, hanem cselekvőleg is befolyásolják a zsidó nép különböző rétegeinek szociális megmozdulását. Továbbra is az első fronton kell küzdenünk mindenütt és mindenkor, amikor a zsidó nép jogos érdekeinek védelméről vagy valamely veszélyeztetett jogának kivívásáról van szó.

Az erdélyi cionista mozgalom megindulása idején a Zsidó Nemzeti Szövetség egyesített magában minden zsidó megmozdulást. Azóta a helyzet lényegesen megváltozott. Számos munkakör elvégzésére maga a Szövetség létesített más-más szerveket, de ettől függetlenül több zsidó alakulat jött létre, amelynek tagjai a maguk módján igyekeznek zsidó érdekeket előmozdítani. Ez nemcsak munkamegosztáshoz, de a zsidó közélet elapodásához is vezetett, aminek előnyei mellett számos hátránya is van. Nekünk mindig szem előtt kell tartani, hogy amint egy a zsidó nép, úgy a zsidó élet is egységes kell legyen. Erre az egységre a zsidó szervezkedés minden formájában mindenkor

törekedni kell.

Eppen ezért egy a cionista központ, mint a helyi szervezetek legfőbb gondját kell képezze a közeljövőben: az intenzív propaganda, amely a cionizmus közelebbi és távolabbi céljaira egyaránt tekintettel van és amely a cionista ideológiát elmélyíteni és a zsidó nép közkinésévé tenni törekszik; továbbá a szervezkedés, amely a cionista organizáció keretén belül egységbe igyekszik foglalni a zsidó népet, egységbe, amely felfokozza a nép erejét úgy Erec Izrael újjáépítéséért folyó munkában, mint gáluthbeli problémáinak megoldásában is. Reaktiválnunk kell mindenekelőtt az összes cionistákat, szoros kontaktust kell kiépítsünk az ifjúsági szervezetekkel, amelyeknek legfőbb gondjává kell tenni, hogy törődjenek tagjaiknak úgy ideológiai kiképzésével, mint szociális problémáikkal napirenden tartásával. Ebben a munkában hatalmas segítőtársunk lehet az utóbbi időben elhanyagolt kulturmunka és hebraizáció, melyek előmozdítása véget kívánatos volna ebben a konferenciális évben egy héber konferencia és ennek keretében egy héber verseny megrendezése.

Teljes a bizonytalanság a kolozsvári polgármesteri állás körül

Papp Danilla tábornok semmi szín alatt nem vállalja a polgármesterséget. Bornemisa dr. és Milea dr. kormánypárti képviselő kinevezéséről beszélnek

Cluj-Kolozsvár, január 21. (Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári városházán még mindig a legnagyobb bizonytalanság uralkodik a polgármesteri szék betöltése kérdésében. Papp Danilla tábornok, akit Jorga miniszterelnök az interimár bizottság elnökévé kinevezett, azzal utasította vissza a kinevezést, hogy egészségi állapota nem engedi meg a város ügyes-bajok dolgainak irányítását. A tábornok végleges elhatározását levélben tudatta a kolozsvári városháza vezetőivel. A tábornok a polgármesteri kinevezés miatt nem szakította meg nizzai üdülését sem és e pillanatban az a helyzet, hogy

Tatar Corolan dr., Erdély alminisztere végzi a kolozsvári polgármesteri teendőket is.

A polgármesteri szék betöltése körül ezek szerint a legnagyobb bizonytalanság uralkodik. Egyesek arról beszélnek, hogy az interimár bizottság elnökévé dr. Bornemisa Sebestyént, az interimár bizottság alelnökét fogják kinevezni, de szó van dr. Milea Aurel kormánypárti képviselő kinevezéséről is. Egyelőre azonban Kolozsvár polgármesteri széke betöltetlen és csak néhány napon belül történik meg Kolozsvár polgármesterének tényleges kinevezése.

Folyik a Juhos-per tárgyalása a kolozsvári törvényszéken

Kihalgatták Müller fővádlottat és Juhosné, akit szintén a vádlottak padjára ültek. Napokig fog elhúzódni a tárgyalás

Cluj-Kolozsvár, január 21. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári törvényszék harmadik szekciója elé csütörtökön került az évek óta napirenden levő Juhos-per tárgyalása. A Juhos-per 1926 óta folyik az ország különböző törvényszékein, míg a temesvári tábla döntése a kolozsvári törvényszéket jelölte ki, hogy ítéletet hozzon ebben a rendkívül bonyolult és hosszú évekre visszanyúló perben. A kolozsvári törvényszék már néhányszor elhalasztotta a per tárgyalását, amely re most már véglegesen sor került.

A Juhos-per hatalmas komplexumát ma egy-két mászányi iratcsomó öleli fel, amelynek minden zegzugát ismerni a legnehezebb jogász feladatok közé tartozik. A Juhos-vagyon 1928-ban ötvenmillió lejrt reprezentált és ma az egyetlen örökös, Juhos Erzsébet, minden vagyonából ki van fosztva. A vagyon Juhos halála után özvegye és annak egyik nagybátyja kezelte, aki 1922-ben meghalt. Akkor vette át az ügyek vezetését Müller Árpád, a Juhos-birtok intézője. Müller Árpád négy évig vezette a Juhos-komplexum ügyes-bajos dolgait és a terjedelmes vádirat szerint ezidő alatt teljesen felémésztődött a hatalmas vagyon. Müller ellen rendkívül súlyos vádak hangoztak az ügyészség. Ezek szerint Müller 5 millió lejért saját feleségének adta el a

Juhos-komplexum egyik 300 holdnyi földterületét. Ezenkívül még néhány, a büntetőtörvénykönyvbe ütköző cselekedettel vádolják Müllert, aki mint a per fővádlottja szerepel.

Amikor az ügy peres eljárás alá került, a Juhos-ügybe egész sereg ember kapcsolódott be. Így a vádlottak között van Varjassy Lajos, az aradi kormány volt minisztere és egykori aradmegyei kormánybiztos is. A másodrendű vádlottak élén maga Juhosné vezet, akit azzal a váddal illetnek, hogy könnyelmű módon elhanyagolta a birtok vezetését és ezzel lányának vagyonát elvesztette. Juhosnének ugyanis a végrendelet csak haszonélvezetet biztosított, míg a vagyon teljes egészében Juhos Erzsébetet illette meg.

A törvényszéki tárgyalás első napján Müller Árpádot hallgatta ki a törvényszék, aki azonban tagadta a terhére rótt bűncselekményeket. A delutáni tárgyalás eseménye Juhosné kihallgatása volt, aki Müller áldozatának tartja magát és azt vallja, hogy mások becsületességében bízva, jóindulatlanul hagyta magát félrevezetni.

A per tárgyalását Motoc tanácselnök vezeti. A monstreper, melynek 16 vádlottja van, előreláthatólag napokig fog elhúzódni.

Határátlépési tragédiák

*

Cluj-Kolozsvár, január 21. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Három ember ül a hadbírórságon a vádlottak padján. Három kis regény... három szomorú kis 1932-es egzisztencia... Nagy az ő bűnük, — őh szörnyűség — nagyon nagy az ő bűnük. Ez a három ember képes volt minden igazoló írás nélkül, utlevél nélkül átszökni a határon. A jó Isten bocsássa meg nekik... mert a hadbírórság már ítélkezett. Kellő szigorussággal...

Este még Romániában volt reggel már Magyarországon ébredt fel

Pap Antal pirosképu iparos az első vádlott, aki azt mondja, hogy egész múlt év decemberéig egyszerűen élt és mit sem vettett a román államnak.

1931 december 13-án — nős ember lévén — Pap Antal egy a lakásától messzire fekvő kocsmát választott ki, ahol elborozgatót. Pap Antal Biharpüspökön lakik és így, a korom sötét éjszakában, ahelyett, hogy részeg fővel hazament volna, szépen átsétált a határon...

Nincs kizárva, hogy gonosz szellemek incselkedtek velem — magyarázza az elnöknek — tény az, hogy este még Romániában voltam, reggel már Magyarországon ébredtem fel. A többit már tetszik tudni...

Az elnök tudja a többit. Mely oknál fogva Pap Antalt elítélik öt hónapra, Börtönbüntetésre. És nehogy azt higgye Pap Antal, hogy itt van fellebbezés. Egyáltalán, hogy jön ahhoz egy ilyen Pap Antal, hogy utlevél nélkül járjon a kocsmába. Kocsmába! Nem rossz! És pont a határszélén...

Az ember, akivel labdázik a sors...

Farkas Sándor magyar nevű vádlott a következő. A neve: magyar, de, hogy ő milyen állampolgár, azt senki sem tudná pontosan eldönteni.

Farkas Sándor tövisi születésű ember, foglalkozására nézve asztalos. 1909-ben kihajózott Amerikába. Megtanult angolul és ami a fő 8000 koronát, az akkori értékű 8000 korona keresetét hazaküldte Tövisre. 1914-ben elhagyta Amerikát és Fiuméba utazott és mint népfelkeltő bevonult katonának. Hogy idején tétlenül ne vesztgesse Farkas Sándor katonáskodása alatt, egy hajógyárban dolgozott és közben meg is nősült. Horvát nőt vett feleségül. Házasságukból két horvát csemete született, akiknek fogalmuk sincs a magyar nyelvről. Farkas 1918-ban egy jugoszláviai kis városba költözött családjával együtt, ahonnan 1922-ben miniszteri rendelet folytán kiutasították. Ezután Békéscsábán helyezkedett el. 1925-ben kérvényt nyújtott be a román belügyminisztériumhoz az állampolgárság elnyeréséért. Az állampolgárságát azonban megtagadták és Farkas Sándor ide-oda hanyódtott mult év decemberéig, mikor értesítették édesanyja haláláról. December 28-án utlevél nélkül átlépte a határt és hazulról menesztette a kérvényeit az állampolgárságért. Hadbírórsági ítélet: négy hónapi börtön.

A rutén vádlott sira...

Bezzeg akkor nem sirt, mikor a határát lépte. A 19 éves rutén fiu most összeszokottan zokog és tolmács segítségével értekezik. Elmondja, hogy Hazsa nevű csehszlóvakiai faluban született.

Mért jöttél el a faluból — kérde az elnök...

Mert be akartak sorozni katonának...

És mért sirsz most?...

Mert félek, hogy agyonlőnek...

A hadbírórság két hónapi börtönrre ítélte...

A vádlott mindazonáltal továbbra is üvölt.

De hát az Istenért, most mért sirsz?...

Az örömtől...

(j. e.)

Felrobbant Norvégiában egy vegyészeti gyár. Oslóból jelentik: A norvégiai Bergen közelében Waadtheimban egy elektrokémiai gyár raktárában felhalmozott natrium tüzet fogott s az épület is szétvetette. A romok tüze átterjedt a szomszédos házakra is s közben újabb és újabb robbanások következtek. Több mint 60 ezer kilogram natrium semmisült meg. Az oltási munkálatok nehézségekbe ütköznek, mert a tűz gőpontját az exploziók miatt lehetetlen megközelíteni.

Kapuc egy f

Az

Berlin, január 21. Kelet, hogy Németország demokratizálásának látására fogtak össze, hogy társaság eddigi nyitait és Németországban való fejleszteszésekkel való mindezt megtingeket tart. Egyni gyűlésen többek között kapucinus pátergekhez. Innerkoslerből jött, a kétségbeeszte a fasizmus nyitait és a republikánusok ellen, akik a nagy ellenségével, a németekkel. Ezek az adotta a páter — gúnyos "jelzővel és minden tisztelettel" adjon tőlük.

A gyűlés egyik szónok von Unruh híres nacionalista író beszéde.

„Szembeszállni a visszafelé történő történelem

A háboruban elesettek emlékére docta megilletődött — Mi mindnyájan, tunk, akik az őssz hazakivánczoltunk, akik Németországot ki mellünk, a gadalmat, hogy szavakkal, akik vissza a történelem kerek előtt apáink a német vértük, tizenötig a szabadságért vedhetünk demagó

Meg kell társaságo

Friedensburg áll ben rámutatott a tisztá ideáljaira: igazságérzetre és hívja a haladó polgárokat, hogy hagyja magára a múltat, amikorról van szó a köztársaságot a val szemben. Hasznosult Hauff nyugati követelte a polgároknak álljanak örökösök. Ne hagyják jelszavak által félre a bátorságukat és belső kiegyensúlyozottságukat. A szónok Reichstag elnöke a különböző árnyalatok részét, számos politikus, így Koch-Weser és a német polgárságai.

A mozgalom máh hatását. A kampányból sokan látogattak front által rendezett megjegyzés nélkül kókat.

Az angol lerista v

London, január 21. szág politikai testület Deputies a nap Brünning német karzótt lefolyt tanács. A Board of Deputies felolvasták a Joint Advevágó jelentését, megvitatta a kérdést Hitler-féle tanácskozási lehet a német

Leonard G. Monadója ismertette a gazdasági helyzetet, a

épési
ák

(Az Uj Kelet...
erül a hadbi...
Három kis...
1932-es...
bűnük, — ö...
y az ő bűnük...
volt minden...
évél nélkül...
lsten bocsássa...
bírószág már...
gal...
mániában volt...
Magyarországon...
iparos az első...
egy egész mult...
en élt és mit...
nak...
— nős ember...
egy a lakásától...
választott ki...
ntal Biharpüs...
om sötét éjsza...
eg fővel haza...
lt a határon...
gonosz szelle...
— magyarázza...
hogy este még...
l már Magyar...
A többi már...
...
Mely oknál...
ik öt hónapra...
gy azt higgye...
a fellebbezés...
ához egy ilyen...
élkül járkaljon...
Nem rossz! És...
...
akivel labdázik...
...
nevű vádolt a...
ar, de, hogy ő...
enki sem tudná...
...
zületésű ember...
alos. 1909-ben...
Megtanult an...
koronát, az ak...
keresetét haza...
elhagyta Ame...
t és mint nép...
k. Hogy idejét...
Farkas Sándor...
y hajógyárban...
is nősült. Hor...
Házasságukból...
etett, akiknek...
nyelvről. Far...
zláviai kis vá...
zával együtt...
szteri rendelet...
után Békéscsa...
25-ben kérvényt...
gyminisztérium...
nyeréséért. Az...
megtagadták...
oda hányódott...
kor értesítették...
December 28-án...
határt és hazul...
eit az állampol...
télet: négy hó...
...
én vádolt sir...
mikor a határt...
fiu most össze...
ács segítségével...
gy Hazsa nevű...
lletett...
iből — kérdi az...
...
zni katonának...
?...
gyonlónékn...
i börtönre itéli...
al továbbra is...
...
t, most mért...
...
(j. e.)

Kapucinus páter és szocialista költő egy fronton a kampóskereszt ellen

Az angol zsidók szövetsége is foglalkozott a hitlerista veszedelemmel

Berlin, január 21. Közölte az Uj Kelet, hogy Németország republikánus és demokrata erői a hitlerizmus térítésének látására egységes frontba álltak össze, hogy biztosítsák a közönség eddigi progresszív vívmányait és Németországnak köztársasági szellemben való fejlődését. A republikánus front minden városban nagy meetingeket tart. Egyik legutóbbi berlini gyűlésen többek között Innerkosler kapucinus páter is beszélt a tömeges Innerkosler, aki Olaszországba jött, a kétségbeesés szavaival jellemezte a fasizmus német-ellenes terrorizmusát és a republikánusokat további munkára és ellentállásra serkentette Hitler ellen, akik a németeknek ilyen nagy ellenségével, mint a fasizmus, szembe kellett nézni. A páter — gunyt ütnek a „nemzeti” jelzővel és megérdemlik, hogy minden tisztességes német végleg elforadjon tőlük.

A gyűlés egyik szenzációja volt Fritz Unruh híres német költő és szocialista író beszéde.

„Szembeszállunk azokkal, akik visszafelé akarják forgatni a történelem kerekét”

— A háboruban és a forradalmakban elesettek emlékét idézem — mondta megilletődött hangon a költő. — Mi mindnyájan, akik a fronton voltunk, akik az összelőtt lövészárkokból hazakiváncsoltunk, mink mindnyájan, akik Németország szabadságáért tártuk ki mellünket, letesszük a szent fogadalmat, hogy szembeszállunk mind azokkal, akik vissza akarják fordítani a történelem kerekét. Hatvan évvel ezelőtt apánk a német egységért ontotta véruket, tizenöt évvel ezelőtt pedig a szabadságért, amelyet nem engedhetünk demagógok által elkobozni.

Meg kell védelmezni a köztársaságot

Friedensburg államtitkár beszédében rámutatott a német polgárságnak és a köztársaság ideáljaira: a műveltségre, az igazságérzetre és a szabadságra. Felhívja a haladó polgárságot, hogy ne hagyja magára a német dolgozókat, amikor arról van szó, hogy megvédjék a köztársaságot a reakció támadásai ellen szemben. Hasonló szellemben beszélt Hauff nyugalmazott őrnagy, aki követelte a polgároktól, hogy a veszély óráiban álljanak a munkástömegek mellé. Ne hagyják magukat hangzatos beszédek által félrevezetni, ne veszítsék el bátorságukat és önbizalmukat és belső kiegyensúlyozottsággal védelmezzék meg a német köztársaság vívmányait. A szónokok sorában Löwe, a Reichstag elnöke és a polgári pártok különböző árnyalatainak képviselői vetettek részt, számos nagynevű volt politikus, így Koch-Weser volt miniszter és a német polgárság legjelesebb nagyságai.

A mozgalom már eddig is érezteti hatását. A kampóskeresztesek táborából sokan látogatják a republikánus front által rendezett gyűléseket, ahol meggyőzés nélkül hallgatják a szónokokat.

Az angol zsidóság és a hitlerista veszedelem

London, január 21. Az angol zsidóság politikai testülete, a Jewish Board of Deputies a napokban foglalkozott a Brüning német kancellár és Hitler között lefolyt tanácskozások anyagával. A Board of Deputies konferenciáján felolvasták a Joint Foreign Committee idevágó jelentését, amely alaposan megvitatja a kérdést, hogy a Brüning-Hitler-féle tanácskozás milyen kihatással lehet a német zsidóság helyzetére. Leonard G. Montefiore, az ügy előadója ismertette a németországi gazdasági helyzetet, amelynek keretei kö-

zött a zsidóság egyenesen tragikus pozícióba jutott. A zsidó tömegeken páratlan idegesség vett erőt, egy pszichózis, amely elcsüggesztette és új akciókra szinte képtelenné tette őket. Az antiszemita sajtó napról-napra meg-

ujítja páratlanul éles lázító cikkeit a zsidók ellen. Az előadó egyúttal ismertette a haladó érzésű német polgárok és munkások egységfrontját és annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a nemzeti szocialisták piszkos

áradata éppolyan gyorsan fog lezajlani, mint amilyen gyorsan föltornyosultak mérges hullámai. Csak álljon be valami kedvező gazdasági változás Németországban és Hitlerék mozgalmára máris a minimumra fog lecsökkenni.

Ugyanezen az ülésen Avigdor Goldsmith szövegét az American Joint Reconstruction lengyelországi munkáját. Ez az egyesület hét év óta támogatja a lengyelországi zsidó hitelszervezeteket a legnagyobb eredménnyel. Lengyelországban minden harmadik zsidó élvezi a Foundation előnyeit,

Megkönnyítik az amerikai bevándorlást?

Az elmúlt évtizedben 339.054 zsidó vándorolt be Amerikába

Newyork, január 21. Az amerikai szenátus törvényjavaslatot fogadott el, mely szerint az amerikai lakosok férjeit és feleségeit a megállapított bevándorlási kvótán kívül beengedik az országba. Amennyiben ezt a törvényjavaslatot az Egyesült Államok kongresszusa is elfogadja, úgy ez a Kelet Európában la-

kó zsidó emberek és asszonyok ezreinek a megváltását fogja jelenteni, akiknek lakzatartozóik évek óta Amerikában laktak és ott egzisztenciát teremtetek.

Washington, január 21. Hivatalos statisztika szerint 1921-től 1930-ig 4

millió 107 ezer 209 ember vándorolt be Amerikába, ezek közül 339.054 zsidó. Ugyanezen évtizedben 92.157 egyént utasítottak ki az Egyesült Államokból, ezek közül 1756 zsidó. A deportált zsidóknak csupán kilenc százalékát utasították ki kriminális okokból.

A spanyol kormány a legrövidebb időn belül kiadja a jezsuitarendet feloszlató rendeletét

A manresi bányavidéken a kommunista zavargók az erdőbe menekültek. Teljes szigorral hajtják végre a köztársaságvédelmi törvényt

Madrid, január 21. Kormánykommüniké közli, hogy a hatóságok teljes szigorral alkalmazni fogják a köztársaság védelméről intézkedő törvény rendelkezéseit. A manresi szénbányavidéken a kommunista zavargók nagy része a tulsulyba került karhatalom elől a hegyek közé, az erdőbe menekült. A rend nagyjában helyreállott a

bányavidéken. Egyidejűleg a Daily Express madridi jelentés szerint a spanyol kormány közelebről kiadja a jezsuitarendet feloszlató rendeletét. Az El Debatto katolikus lap további megjelenését betiltották.

Sevillában, Granadában és Barcelonában a sztrájkok tovább tartanak. Ugyancsak a Daily Express madridi je-

lentése szerint a spanyol belügyminiszter bezáratta azt a bilbaói zárdát, melynek ablakaiból a legutóbbi zavargások alkalmával fegyverekből löttek a zárda ostromlóira. A kiűritett zárda lakóit, az apácákat magánszemélyeként meghagyták továbbra is Bilbaóban.

A szeszmonopólium jövedelmével akarta Argetoianu Párizsban az új francia kölcsönt garantálni

„Jobb volna, ha Románia rendet teremtene pénzügyeiben” — írja a toulousi „Depeche”

Bucuresti-Bukarest, január 21. (Az Uj Kelet tud.) Argetoianu pénzügyminiszter elutazott Párizsba. Hogy mit végzett Argetoianu a francia fővárosban, azt ma még nem lehet pontosan tudni. A pénzügyminisztert nem a legbarátságosabb fogadtatásban részesítette a francia sajtó egyrésze, amely kategórikusan állást foglalt a Romániának adandó újabb kölcsön ellen. Argetoianu kölcsöntárgyalásairól újabb részleteket közöl a párizsi „L'Avenir”, amely egyik legutóbbi számában a következőket írja.

gondoljuk meg alaposan, mielőtt pénzünket odadobjuk.”

Ugyancsak ezzel kapcsolatosan a Toulouseban megjelenő „Depêche” a következőket írja: „Ahelyett, hogy

minduntalan hozzánk fordulnának, jobb volna, ha Románia rendet teremtene pénzügyeiben s ha nem keltene azt az impressziót, hogy képtelen egy magában kieviekélni a nehézségekből.”

Hova folyik el az adófizetők pénze?

Félmillió kártérítést fizet az állam, mert Argetoianu nem respektálja a törvényt

Bucuresti-Bukarest, január 21. (Az Uj Kelet tudósítójától). Egy, a kormány gazdálkodására tipikusan jellemző történet nyert befejezést ma délelőtt a legfőbb semitőzéken. Tipikus történet, nyilvánvalóan dokumentálja, milyen hallatlan könnyelmű felelőtlenséggel kezelik az országban még ma is az adófizetők véresen kiizzadott pénzét. Valamelyik kormány, pilalnatnyi szeszélyből, rendelkezési állományba helyezte Sever Alexandrescu ügyvédet, aki az egészségügyi minisztérium jogügyi osztályánál teljesített szolgálatot. Az ügyvéd perrel támatta meg a határozatot és a legfőbb semitőzék III. szekciója megsemmisítve a hatósági rendelkezést, elrendelte Alexandrescunak az állásába való visszahelyezését.

tudomást a döntésről, az ügyvédnek nem adtak helyet, az üresedésben levő állásokat másokkal töltötték be. Alexandrescu várt egy darabig, azután kártérítési perrel támatta meg a minisztériumot.

A bukaresti tábla helyt adott a keresetnek és kötelezte a minisztériumot, hogy június 1-től kezdve fizessen Alexandrescunak rendszeres havi járulékain kívül napi 1000 lej kártérítést. A minisztérium fellebbezett, arra hivatkozva, hogy Argetoianu csak helyettesített a minisztérium élén, tehát a neki tett közlés nem érvényes. A legfőbb semitőzék mai ülésén elvetette a minisztérium fellebbezését és helybenhagyta a táblai döntést.

Az állam pedig — illetőleg a szegény adófizetők most fizethetnek közel négyszázezer lejt, mert a miniszter uraknak nem méltóztatik respektálni a törvényeket. Mi volna, ha ilyen esetekben a minisztereket személyileg is vagyoni jogi felelősségre vonnák a kártérítésben?

Tizennégyévi fegyházra ítélte a Kuria a nyiregyházi gyilkost. Budapestről jelentik: A Kuria Klein Sándor nyiregyházi gyilkost 14 évi fegyházbüntetésre ítélte.

EGYESÜLETI ÉLET

A kolozsvári mizrahi ifjusági csoport Oneg Sabbat előadása. A mizrahi ifjuság rendezte péntek esti Oneg Sabbatján, ma este félkilenc órai kezdettel Strausz Béla tart előadást „Zsidó emigráció” címen. Érdeklődőket szívesen lát a vezetőség.

Sofförgyűlés. A Sofförzindikátus (Syndicatilor Sofferilor din Cluj) vezetősége folyó évi január hó 23-án, szombaton este fél 8 órakor gyűlésre hívja össze a sofföröket. A gyűlést a szindikátus hivatalos helyiségében: Calea Marseului Foch (Kossuth Lajos u.) 41. tartják. Napirend: Sofförproblémák megoldása.

A Zsidó Kórházegyesület január 30-iki bálja. Most már teljes bizonyossággal megállapítható, hogy a Zsidó Kórházegyesület bálja a legnagyobb siker jegyében fog lezajlani és az előrelátható anyagi és erkölcsi eredmény teljes elismerést fog hozni a lelkes hölgyeknek, akik nagy aktivitást fejtenek ki a bál rendezése körül. Már eddig is oly nagy számban váltották ki a tiszteltjegeket Kolozsváron és a vidéken egyaránt, hogy ez már elegendő egymagában is a siker biztosításához. A kereskedelmi és iparkamara pompás díszterme fényes estélyi közönséget fog vendégül látni falai között. Ennek a közönségnek oly élvezetben és nagyszerű meglepetésekben lesz része, amelyek feledhetetlen élménnyé fogják tenni számukra a Zsidó Kórházegyesület bálját. A rendezőség különösen a vidékiek figyelmét hívja fel arra, hogy előzetes bejelentés esetén mérsékelt áron szállodai lakásról gondoskodik.

A kolozsvári Zsidó Diákmenza és Diákotthon 1932 február 7-én 11 órai kezdettel tartja rendezévi közgyűlését. Napirend: 1. Megnyitó. 2. Üdvözlő beszédek. 3. Elnöki beszámoló. 4. Főtitkári beszámoló. 5. Otthon referens jelentése. 6. Az ekonomus jelentése. 7. Pénzügyi jelentés. 8. Ellenőri jelentés. 9. Revíziós bizottság jelentése. 10. Általános vita és esetleges javaslatok. 11. A vezetőség lemondása és a felmentvény megadása. 12. A jelölő bizottság megválasztása. 13. A vezetőség, fegyelmi bizottság és revíziós bizottság megválasztása. 14. Zárszó. Köppich Ferenc s. k. elnök. Klepner Ferdinánd s. k. főtitkár.

Nagyarányu Arleszállítások

vaspiacon

Tekintetbe véve a mai súlyos gazdasági viszonyokat, árainkat

Rudvas, vaslemez, sodrony és sodronyszeg, vas, horgany és horganyzott lemez, az összes vasárúk. Háztartási cikkek. Mezőgazdasági felszerelések és szereszközökben

valamint vízvezetési és csatornázási cikkekben

Jelentékenyen leszállítottuk

Ajánlatok szíves kérdezősködésre. Detaille üzeltünkben (Str. Regina Maria No. 21.) az összes árucikkeinket szintén mélyen leszállított gyári áron árusítjuk.

Kontinentale Vaskereskedelmi Társaság

Kern & Társai CLUJ

KÖZGAZDASÁG

Felfolyamodással támadták meg a Banca Marmorosch kényszeregyezségét

A bukaresti törvényszék elutasította a felfolyamodásokat. A betétesek is a kényszeregyezés fenntartása mellett foglaltak állást a bíróság előtt

Bucuresti-Bukarest, január 21. (Az Uj Kelet tud.) A bukaresti törvényszék, mint ismeretes, elfogadta a Marmorosch Blank kényszeregyezési kérését. A kényszeregyezés elfogadása ellen egyes hitelezők felfolyamodással éltek, amelyek fölött ma ítélték az ilfovi törvényszék kereskedelmi szekcióját. A felfolyamodók között voltak a botosani Kishitelbank, Fani Grünberg asszony, a bukaresti Bridea-testvérek cég és a bank tisztviselőinek egyrésze, akik a tisztviselői nyugdíjalap nevében támadták meg a kényszeregyezési határozatot.

A mai tárgyaláson Iunian volt igaz-

ságügyminiszter, Tarain Alexandrescu, a bukaresti ügyvédi kamara dékánja, valamint Voinescu és Jorgu Petrovici ügyvédek képviselték a Marmorosch-bank érdekeit. Valamennyien a felfolyamodások elutasítása mellett foglaltak állást. Ugyanezt az álláspontot képviselték azok az ügyvédek is, akik a többi betétesek nevében jelentek meg a tárgyaláson és akik a betétesek nagy tömegei érdekében kérték a kényszeregyezési határozat helybenhagyását. A törvényszék rövid tanácskozás és a kényszeregyezési bíró meghallgatása után elutasította a felfolyamodásokat.

A konvertálás hazugsága

Irta: Kohn Henrik

I.

Hogy a kormányok koncepciókülisége és a pártérdek szavazathajszása milyen képtelen dolgokat tud művelni, erre legjellegesebb példa a mezőgazdasági adósságok körül felkavart hullámok. A tényleges helyzet ismerete nélkül és megfelelő statisztikai adatok alátámasztása nélkül nyilvánosságára hozták egy törvényjavaslatot és megzavarták vele az amugyis bizonytalanságban vergődő gazdasági életet.

Hivatalos statisztika hiányában próbáljuk meg valószínű számítás alapján a tényleges helyzetet felfedni. Minden adósság súlya attól függ, hogy milyen arányban van a vagyonhoz és kamatterhe milyen arányban van a jövedelemhez. Ezt a két szempontot kell figyelembe veyük a mezőgazdasági tartozásoknál is. Románia kis és közép paraszbtirtokosainak száma kb. 3 és fél millióra tehető. Ezeknek vagyona beleszámítva a föld, a ház, a marhaállomány, a gazdasági épületek és felszerelés értékét, a mai alacsony árakat véve alapul, még most is megér családonként átlag legalább 80.000 lej, tehát összesen 280 milliárd lej. A parasztagadóságok összegét könnyű volna megismerni, hisz nem kellene egyéb, mint a bankokból erre vonatkozólag egy kimutatást kérni, de egy ilyen nagy horderejű törvény megalkotásánál még ezt sem tartották szükségesnek. Az erdélyi állapotokat véve alapul itt a községek adóssága 1/3-3 millió között váltakozik. Románia 10 ezer községből áll, tehát a legpesszimistikusabb számítás szerint is legfeljebb 30 milliárd a mezőgazdasági tartozások végsőssége. A mezőgazdasági tartozások tehát a tényleges vagyonnak 10-11 százalékát teszik ki. Ha egyéb társadalmi rétegek eladósodását összehasonlíthatnók a parasztsággal, úgy az arány feltétlenül az utóbbi javára ütne ki. Nem is beszélve a zsidó kereskedőkről, iparosokról, akiknek eladósodása legnagyobb részben vagyoni állományuk 50-100 százalékára rug.

A másik fontos tényező a kamatterhek aránya a jövedelemhez. A 30 milliárd adósságát 4.2 milliárd kamatterher nyomja. Elég tekintélyes összeg. De családonként még sem több, mint évi 1200 lej. A kamatterhek az idők folyamán lecsökkentek 30-40 százalékról 14 százalékra, tehát kb. 250 százalékka, ezzel szemben a mezőgazdasági jövedelem a gabonane-műeknél lecsökkent 1/4-re, a marhaállományánál, tojásnál, fánál kb. a felére, a tejneműeknél kétharmadra. Átlagosan lehet venni, hogy a mezőgazdasági jövedelem 60 százalékkal csökkent. Vagyis a kamatterhek még valamivel jobban csökkentek, mint a jövedelem. Tekintetbe kell még venni, hogy a jövedelem leginkább a gabonane-műeknél esett, ami csak a jobb módú és több földdel rendelkező birtokosokat érinti, mert a kisgazda alig tud gabonát eladni és jövedelme inkább marha, majorság, tejneműek és tojás

eladásából tevődik össze. Itt az áresés legfeljebb 40 százalékos. Ha most a 3 és fél millió családfő összjövedelmét átlag 20.000 lej véve alapul. 70 milliárd leire becsljük, a kamatterher nem tesz ki többet, mint 6 százalékot. Igaz, hogy a parasztság jövedelme nemcsak pénz, hanem lakásból, élelemből, fából, maga szötte ruhából áll, de viszont készpénzkiadása is csekély, mert még adót is aránylag a legkevésbé fizet.

Az eladósodás mértéke parasztagadónként változik. Van, akinek kamatterhe jövedelmének 1-2 százalékát teszi ki csupán és van olyan, akinek 50 százalékát is megemészti. De ez utóbbi kivétel. Viszont sok, nagyon sok gazda van, aki maga is vagy betétes, vagy privát hitelek formájában gyümölcsöztette a pénzét.

A mezőgazdasági adósságok generális rendezése bármilyen törvénnyel, akárhány paragrafusból is álljon az, teljesen lehetetlen, mert a legprecízebb törvényalkotás mellett is meg fog történni, hogy olyan gazda fog kapni moratóriumot, aki egész adósságát kifizetheti a disznóójával vagy tyukketrecével, viszont a másik a konverzáció minden előnye mellett is tönkre fog menni.

Ha a mezőgazdasági adósságok szociális vonatkozásait vizsgáljuk, beható és alapos kutatás után arra az eredményre jutunk, hogy falunként átlag 1-2 család az, amely az adósságok kiméletlen behajtása esetén tönkre menne. Az egész országban tehát legfeljebb 15-20 ezre tehető azok száma, akik adósságaik miatt földtelenné válnának.

Ha a százezrekre rugó városi munkanélküliek számával összehasonlítjuk, a szám meglepően kicsiny. Ezen kutatások alapján azonban még kisült, hogy azoknak száma, akik beruházásokra vették fel kölcsöneiket és emiatt mentek tönkre, elenyészően csekély, viszont a legtöbbjét az iszákosság tette tönkre. Viszont a konverzáció bármilyen formájának szociális következményei beláthatatlanok. Először a parasztság hitele ezen precedens folytán évtizedekre megszűnik. Nemcsak az a földműves nem fog tudni hitelhez jutni, aki könnyelműen gazdálkodott és nem fizetett, hanem az is, aki vis maior (baleset) vagy betegség miatt megszorul, vagy ténylegesen gyümölgőztető, produktív befektetésre akarja a pénzt fordítani. A takarékos és szorgalmas gazda közvetlen közelről fogja látni, hogy nem az ő szorgalmát jutalmazza, hanem a hanyagságot és részegséget, sőt neki mint betétesnek, vagy hitelezőnek erre rá kell fizetnie. Az eredmény tehát újabb könnyelműsége való buzditás lesz, ami már is mutatkozik, mert évek óta nem volt látható a vidéki városok korcsmaiban annyi ember vásárok alkalmával, mint az utóbbi néhány héten — a moratórium óta. Hogy az adósság csinálás nem mindig kényszerű, hanem sokszor könnyelműség eredménye, azt bizonyítja maga az a tény, hogy van földműves betétes is. Sőt van 20-30 holdas gazda, aki nem vett földet és nem épített házat és mégis adós, míg 5-10 holdas gazdák betétesek. Hogy ezt a szociális és gazdasági vo-

natkozásban ténylegesen nem olyan súlyos problémát, a politikusok mégis minősítették, annak nagyon is átlátható oka van. Nálunk a politikai pártok nem támaszkodnak széles választói rétegekre, hanem kormányrajtás után ad hoc remények maguknak parlamenti többséget. De, hogy a következő választás alkalmával mégis biztosítsanak maguknak valamelyes életlehetőséget, tullicitálják egymást az ígéretekben a legnagyobb számú szavazó réteg, a parasztság felé. Hogy mennyire nincs komoly alapja az egész konverzációnak, igazolja az a tény is, hogy a nemzeti parasztpárt, amely ha nem is egészen, de mégis leginkább képviseli a parasztságot, nem vesz részt a konverzáció előkészítő munkálataiban. Viszont a liberális párt, amely tulajdonképpen részben ipari érdekeltségű, a konverzáció minél szélesebb alapon való kiterjesztése mellett van. Természetes is, hogy a liberális párt bankjai, iparvállalatok csak nyerhetnek, de semmit sem veszíthetnek.

TŐZSDE

Kolozsvár, január 21. Az árak változatlanok. Általános üzletlenség.

Bukaresti tőzsde. Devizapiac. Francia frank 6.58-6.59, angol font 5.85 dollár 167-168, lira 8.46, svájci frank 32.79, csehkorona 4.99, német márká 39.90, holland forint 67.60.

Gabonapiac. A kolozsvári árutócsa január 21-én, csütörtökön eladtak 20 ezer kilogram tengerit, sármási átadási hellyel, azonnali szállításra, kg.-ként 1.85 lejes áron. Ugyancsak eladtak 30 ezer kiló borsót, biharpüspöki átadással február 2-re 4.85-ös egységáron.

A brailai piacon az árak szilárdan tartják magukat, bár áruhiány miatt üzletlenség a piac. A tengeri vagonoként ezer lejjel emelkedett két nap alatt. Tegnap husz vagon tengerit adtak el 1.89-1.90-es áros s másik 20 vagon 1.65-1.70-es áron, a 74 kilogramos buza vagonként 26 ezer lej volt, beszámítva az exportprémiumot is. Moldovai bab 2.70, kerek bab 2.90-3.00, rozs 2.40 munteniai zab 3.30, moldovai zab 3.15, munteniai árja 26.50-27.50.

Megkezdődtek a cseh-magyar tárgyalások. Budapestről jelentik: A csehszlovák-magyar kereskedelmi tárgyalásokra a csehszlovák delegáció megérkezett a magyar fővárosba. A tárgyalásokat ma kezdi. Friedmann tanácsos, a csehszlovák delegáció vezetője az újságírók előtt azt hangoztatta, hogy a tárgyalók reményekkel érkeztek. Remélik, hogy mindkét ország részére elfogadható feltételekkel fognak a tárgyalások zárulni. A szerződés létrejövetelére kétségkívül könnyíteni fog mindkét ország gazdasági helyzetén.

A kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara közleményei. A kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara vezetősége közli az összes kereskedőkkel és iparosokkal, hogy a választói névjegyzék, amelynek alapján az 1929. évi választásokat megejtették, közszemlére van kitéve a kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara helyiségében és február elsejétől kezdődőleg három hónapon át délelőtt 9-12 között megtekinthető. A névjegyzék a szokásos évi pótlások közlése céljából van kifüggesztve s mindazok, akik a listán nem szerepelnek, felvételüket kérhetik. A kérés a következő adatok bejelentésére kötelező foglalkozás, székhely, valamint az 1931-ben fizetett kereskedelmi és ipari adó összege. — A kolozsvári kamara vasárnap, 24-én délelőtt 10 órakor a kamara új épületének dísztermében az egyenes adók módosításáról szóló törvény rendelkezéseinek megmagyarázása céljából értekezletet tart, amelyre ezután hívja meg az érdekelteket. Az értekezleten felvilágosítással fognak szolgálni nemcsak a törvény értelmezése tekintetében, hanem az adóváltások helyes kitöltésére vonatkozólag is. A kolozsvári pénzügyigazgatóság a jövőben rendszeresen közölni fogja a kereskedelmi és iparkamarával az adófelbecsülési tárgyalások pontos időpontját és az érdekeltek nevét. A táblázat a hivatalos órák alatt megtekinthető a kamara hivatalában.

A világ gette

állapít

Hétfőn már se rencia megtart

London, január 21. nyílnia a lausannei éjának és ma, csütörtököt írjuk — a fejtésültség ebben az döntő kihatású kérdés alakult, mint valaha és Németország a makkal együttvéve a eia feltétlen megtartkális megoldása m Franciaország és a ben lévő kisállamok léma elsőkélyesítésé Ezezeknek a szélső teknek kiegyenlítése séggel lehetetlennek many ugyan még m zonyos áthidaló leh azonban egyre-másra nek. Ezt látszik biz mény is, hogy Lond lausannei konferenci ban s a Reuter Tá oíoi szerint nem v donald és Laval sz közelebről megtörté

Az angol kormány tett tapogatózó lép Rumbold berlini ang megjelent Brüningn viseletében aziránt birodalmi kormány fogadni a jóvátétel ben a Hoover-év lejt moratórium-meghoss át azt a választ adt

hogy Németország gaskodik ahhoz hogy a kérdést mi és kitart amellett, ferenciat Lausanne összehívta, mely i delegáció meg is je A moratórium-megh szerint a Young-terv jelentené, amit N utasít.

Brüning azonban kozott arra, hogy a francia kamarában hozzájáruljon. E jav közí bíróságnak kell hogy az eddig teljes tések elegendő vol költségeire.

Brüning nyilatkozta itikai körökben hogy a Hoover-mora teljes öt hónap áll r idő elég arra, hogy tében a jóvátételek megoldást nyerjenek kozik a német közv hogy a Nemzetközi német birodalmi vas visszautalja a felté annuitás-összegeket, újabb megterhelésé dását hozná magával

Amerika hagyni a Jellemző a lausan rül kialakult kinos moszférára az amer tása, mely valóban v kai közvéleménynek. azert döntö tényez hogy a civódásokkal magára kell hagyni.

Hangoztatják, ho eleget tudnának te zettségeiknek, ha z verkezést a Angliával szemben amerikaiak hangula hogy az angol hivata sei a pénzügyek re törekvést mutatnak.

Minden mizmusra A tények illetén v szetszerüleg alakítja

A világháboru óta egyszer sem fenyegette közvetlenebb veszély a világ-békét, mint most —

állapítják meg a lausannei értekezlettel kapcsolatban a diplomataik

Hétfőn már semmiesetre sem nyílik meg a lausannei konferencia. Brünning ragaszkodik a konferencia megtartásához. Laval nem megy el se Genfbe, se Lausanneba. Bulgária sem fizet többé

London, január 21. Hétfőn kellene megnyílnia a lausannei jótételi konferenciának és ma, csütörtökön, amikor a sorokat írjuk — a fejlettség, zűrzavar és a feszültség ebben az Európa sorsára oly döntő kihatású kérdésben végzetesebben alakult, mint valaha. Míg Anglia, Amerika és Németország a többi jelentős hatalmakkal együttvéve a jótételi konferencia feltétel megtagadása mellett vannak, addig Franciaország és a vele érdekszünetesen levő kisállamok minden áron a problémát elsőkélyesítésén törik a fejüket. Ezeknek a szélsőségesé vált ellentéteknek kiegyenlítése e pillanatban teljesítéssel lehetetlennek látszik. Az angol kormány ugyan még most is kísérletezik bizonyos áthidaló lehetőségekkel, amelyek azonban egyre-másra hajótörést szenvednek. Ezt látszik bizonyítani az a körülmény is, hogy Londonban nem bíznak a lausannei konferencia hétfői megnyitásátban s a Reuter Távirati Iroda információi szerint nem valószínű, hogy Macdonald és Laval személyes találkozója közelebből megtörténik.

Brünning nem enged

Az angol kormány Németország felé ismét tapogatózó lépéseket. Sir Horace Rumbold berlini angol nagykövet tegnap megjelent Brünningnél és kormánya képviselőjében aziránt érdeklődött, hogy a birodalmi kormány hajlandó volna-e elfogadni a jótételi fizetések tekintetében a Hoover-év lejáratá után egy évre a moratórium-meghosszabbítást. A kancellár azt a választ adta.

Hogy Németország változatlanul ragaszkodik ahhoz az álláspontjához, hogy a kérdést mielőbb rendezni kell és kitart amellett, hogy Anglia a konferenciát Lausanneba január 25-re összehívta, mely időpontban a német delegáció meg is jelenik Lausanneban.

A moratórium-meghosszabbítás Brünning szerint a Young-terv ismételt vállalását jelentené, amit Németország eleve elutasít.

Leon Blum javaslata

Brünning azonban hajlandónak nyilatkozott arra, hogy a Leon Blum által a francia kamarában felvetett javaslatához hozzájáruljon. E javaslat szerint nemzetközi bíróságnak kellene döntenie afölött, hogy az eddig teljesített jótételi fizetések elegendők voltak-e az újjáépítés költségeire.

Brünning nyilatkozatán kívül német politikai körökben azt is hangzatták, hogy a Hoover-moratórium lejártáig még teljes öt hónap áll rendelkezésre s ez az idő elég arra, hogy egy értekezlet keretében a jótételek észszerű és végleges megoldást nyerjenek. Ugyancsak tiltakozik a német közvélemény az ellen is, hogy a Nemzetközi Fizetések Bankja a német birodalmi vasutnak kölcsönképpen visszautalja a feltételekhez nem kötött annuitás-összegeket, mert ez a vasut újabb megterhelését és további eladósodását hozná magával.

Amerika szerint magára kell hagyni a civakodó Európát

Jellemző a lausannei konferencia körüli kialakult kínos és veszedelmes atmoszférára az amerikai sajtó magatartása, mely valóban visszhangja az amerikai közvéleménynek. Az amerikai sajtó szerint döntő tényezők mellett érvelnek, hogy a civódásokkal bibelődő Európát magára kell hagyni.

Hangzatták, hogy az adóállamok eleget tudnának tenni fizetési kötelezettségeiknek, ha a mértéktelen fegyverkezést abbahagynák.

Angliával szemben kevésbé harcias az amerikai hangulata. Megállapítják, hogy az angol hivatalos körök erőfeszítése a pénzügyek renbehozására, komoly törekvést mutatnak.

Minden ok megvan a pesszimizmusra

A tények ilyenén való alakulása természetesen alakítja ki minden oldalon a

legszélsőségesebb pesszimista hangulatot. Angliában épügy pesszimista a hangulat, mint Németországban, vagy Franciaországban. Londonban ma már általános az a meggyőződés, hogy Macdonald és Laval találkozója csak akkor jöhetne létre, ha Anglia deferálna Franciaország álláspontjának, míg ha ellenáll, Lausanne ügye zsákuccába jut, mert a francia kormány nem hajlandó álláspontjából engedni.

Ezek után nem csodálatos, ha politikai diplomáciai körökben azt állapítják meg,

hogy a világ politikai helyzete rendkívül feszült s hogy a világháboru óta egyszer sem fenyegette közvetlenebb veszély a világ-békét, mint most,

éppen a leszerelési világkonferencia küszöbén. Ennek a feszült hangulatnak gyakorlati következményei is vannak. A keddre kitűzött angol minisztertanácsot ugyan, mely a Lausanneba induló angol delegáció részére adta volna meg a végleges direktívákat, a Párizsban és Berlinben folytatott diplomáciai tárgyalások

eredménytelensége miatt Macdonald bizonytalan időre elhalasztotta. A Foreign Office pedig egyidejűleg hivatalosan közölte, hogy a konferencia hétfőn már semmiesetre sem nyílik meg. S ha egyáltalán megnyílik, kérdéses, hogy az értekezlet nem-e csupán a pénzügyi szakértők tanácskozásává fog-e összezsugorodni.

A londoni lapok ezzel kapcsolatban annak a nézetüknek adnak kifejezést, hogy az értekezlet összeülése bizonytalanra vált s ha a pénzügyi szakértők meg is fognak jelenni Lausanneban, ott nem lehet más dolguk, minthogy kimondják az értekezlet néhány hónapra történő elhalasztását.

A franciák bűnbakot keresnek

Csak természetes, hogy a francia sajtó, miután a francia kormány eddigi mesterkedései nem jártak sikerrel, pesszimista hangon taglalja a világpolitikai helyzet alakulását és Amerikát és Németországot okolja kiéleződéséért. Franciaország nem akar egyebet — írják a francia lapok —, mint az aláírt és vállalt nemzetközi szerződések betartását. Szerintük

Arab banditák meggyilkoltak egy balfuriai zsidó kolonistát

Jeninben hét arabot letartóztattak gyilkosság gyanúja alatt

Jeruzsálem, január 21. Január 16-án éjszaka az Emek Jezreeli Balfuria kolónián, az amerikai cionisták első telepén, házának ajtaja előtt ismeretlen tettesek meggyilkolták Josef Burstein kolonistát. Burstein apját, aki a heyszinére sietett, a gyilkosok elkergették. Ezután pedig nyomban futás-

nak eredtek, maguk után hagyva néhány ruhadarabot. Lábnymokból ítélve, minden valószínűség szerint Jenin felé iramodtak. Így a gyilkosság felfedezése után Jeninben hét arabot letartóztattak. A nyomozó hatóságok és a közvélemény szerint a tettesek rablás-

akartak megkísérelni, amelyben azonban megzavarták őket és félelmükben megfutamodtak. Az Emek Jezreelben nagy felháborodást váltott ki a gyilkosság híre. Josef Bursteint január 17-én temették el az emeki kolonisták nagy tömegeinek kíséretében.

Antiszemita terroristák mesterkedései Bulgáriában

Csapdát készítettek a bulgáriai zsidóság vezetőszemélyiségei ellen. A letartóztatott D. Kalpaktschieff kijelentette, hogy gaztetteit tisztán zsidógyűlöleleiből követte el

A bulgáriai Pro Palesztina komitée akciót indít az antiszemita agitáció ellen

Szófia, január 21. Megírta az Uj Kelet, hogy Dimitër Kalpaktschieff bulgáriai antiszemita terrorista, a német országi hitleristákkal együttműködő „Rodna Zastita” nevű terrorista szervezet tagja néhány nappal ezelőtt zsarolási szándékkal orvul megtámadott egy zsidó fuvarost és egy zsidó orvost, akiket megbilincselve egy rejtkehelyre vonszolt és súlyosan bántalmazott. Dimitër Kalpaktschieff letartóztatásában kijelentette, hogy tettét kizárólag zsidógyűlöleleiből követte el és hazájának akart ezzel szolgálatot tenni. Elmondta, hogy megfelelő előkészületeket tett abban az irányban is, hogy a bulgáriai zsidóság nagytanácsának elnökét s *Tadger* ezredesét és a Jewish Agency bulgáriai szekciójának elnökét, *M. Farschit* is hasonló módon háttámadja, megbilincselje és megkínozza.

A rendőrség vizsgálatot indított meg a vallomás alapján és megállapítást nyert, hogy Kalpaktschieff valóban egy földalatti folyosón készletbe állította a szükséges láncokat és faállványokat számos vezetőszemélyiség elleni merénylet céljából. Egyik segítőársát,

Radan Radeff személyében le is tartóztatták.

A bulgáriai Pro Palesztina Komitée nagyszabású tiltakozó gyűlést rendezett az antiszemita terror ellen. A gyűlés résztvevői és szónokai — mind keresztény bulgárok, — egyformán súlyos szavakban ítélték el a terroriztikus aktusokat, amelyeket a Rodna Zastita szervezet bünnös antiszemita agitációjának tulajdonítottak, amely nélkül Bulgáriában nem lenne talaja az antiszemitizmusnak. A zsidók — mondták — hűséges és lojális polgárai az országnak, akiknek érdekük az ország jóléte, viszont a Rodna Zastita ténykedései súlyos károkat okoznak az országnak. A tiltakozó gyűlés bizottságot küldött ki, amelynek tagjai a D. *Nikiphoroff* tábornok, a Pro Palesztina Komitée elnöke, dr. K. *Stanisheff* alelnök, *Grigor Wassileff* volt miniszter, dr. *Penakoff* és Tr. *Triphonoff* lettek, azzal a megbízatással, hogy az antiszemitizmus elleni harcot megindítsák és egy a kormányt, mint a közvéleményt figyelmeztessék ennek a mozgalomnak káros és veszedelmes hatásaira.

Vissza a háboruba?

a francia kormány lényegbe vágó engedményeket nem tehet a jótételi fizetést megtagadó német álláspontnak.

Laval ezért nem is megy sem a népszövetségi tanács ülésére, sem Lausanneba, ha az értekezlet netalán ott mégis megtartanák. Néhány uszító sajtóorgánium egyébként már a háboru rémét festi olvasói elé.

A francia sajtó meglepéssel konstataja azt is, hogy Ghica román külügyminiszter Prágában adott nyilatkozata szerint a csehszlovák és a román kormányok között teljes az egyetértés a lausannei konferencia és a genfi leszerelési világértekezlet problémáit illetően.

Bulgária sem fizet többé

Érdekes az a körülmény is, hogy a népszövetségi pénzügyi bizottság tegnapi ülésén Musanoff bolgár miniszterelnök kijelentette, hogy országa nem bírja a jótételi fizetések és kamatszolgáltatások által okozott devizaveszteségeket.

Még egy jellemző és érdekes tünetként jegyezhetjük fel azt is, hogy az angol püspökök és szabad egyházak vezetői felhívást intéztek a keresztény világhoz és arra kérik a hívőket, hogy harcoljanak a jótételek és hadiadóságok törlése érdekében, mert csak így lehet leszerelni a bosszúállás szellemét.

1 öll. bükkhasáb tűzifa

(szurduki) házhoz szállítva

Lei 1000 —

Telefon 11-06 CALCIT r. t.-nál Telefon 11-06

Rendelések felvétele: Cal. Victoriei 45. és Reg. Ferdinand 12. (Hercules) Strada Gării 23. Csúrdával szemben

Februárban lesz sz...
 hogy egy kis dunszer...
 ben megszületett az a z...
 évtized múlva Vámbéry...
 szerelte meg a világh...
 nak. A zsidó lélek nyug...
 tudásszomjától úzve, g...
 az utat Tibet titokzatos...
 barangolta az egész K...
 ösmagyarországi nyomait f...
 Az elszánt, rajongó...
 hozását saját hazájába...
 semmibe vették. Legf...
 méltatták Vámbéry Á...
 erőfeszítéseit az akkori...
 gyarországon. Csak a...
 Akadémia tagjai sorát...
 kor az angol kormány...
 ismerés palmáit rakta...
 kor figyelték fel odaha...
 zsidóira, aki közben...
 sa, az ázsiautatók dis...
 magát — s akinek a...
 hatalmával, így Törö...
 akkora befolyása volt...
 Tivadar számára ő sze...
 zte ki a szultánnal v...

Vámbéry Armin, m...
 egyensúlyozatlan lelki...
 hoz illik, ennek ellen...
 Londonban, ahol pedig...
 csőcségy mellett az any...
 léje mosolygott. Furcs...
 törté Magyarországon, h...
 nak ellenére, hogy ez...
 is hivatalos vonatkozás...
 sem akarta befogaadni...
 dőhént nem. A világh...
 az angol Akadémia te...
 gyarság őshazája felk...
 első tibeti szótár össze...
 kellett keresztelkednie...
 hogy a magyar egyete...
 és méltó karriert egy...
 lentő egyetemi katedra...

Vámbéry Armin te...
 megalázó feltételt; ho...
 tette: ez az ő kivétele...
 talában a kusza, zavar...
 tetlen zsidó pszichéne...
 radt. Valószínűleg nem...
 Nem látta azt, hogy a...
 dóságát, mely annyi h...
 elismerést szerzett ho...
 „hálás utódok“ miké...
 tani az egyeteméről...
 bol és a közélet mind...

Talán, ha ezt előre...
 kor a dunszerdahely...
 kében is megmozdult...
 amit öntudatnak és sz...
 vezünk. Nem tért vol...
 tus hitre, hogy fajm...
 és jogos ambíciójába...
 volna az angol Akadé...

Mindez azonban a...
 rekriminációkra nin...
 olyan nagy és nevezet...
 tum pillanatában, m...
 min száz évvel ezelőt...
 tetésére emlékezett...
 nagy eredményei az...
 beriség közkinésévé...
 vé tehát annak a né...
 ágykából származott...
 ga fájdalmas történe...
 először és nem utolj...
 meg az emberiséget...
 min személyében —...
 szellemekkel, akik m...
 jelent felejtve, egész...
 oadással dolgoztak...
 rendszerint hálátlan...
 csőségének öregbítésé...

— Edison és a tulv...
 jelentik: Edison hagy...
 feljegyzésekre akada...
 nagy feltaláló a tulvi...
 képzéseiről irt. A...
 egy olyan találmány a...
 nak fektetve, amelyek...
 tiszta szeánszokon le...
 szellemek megjelenés...
 Edison hátramaradot...
 newyorki spiritiszta...
 át, amely a feljegyzés...
 jában ki fogja adni.

Zsidók pénz nélkül

— Regény az amerikai zsidó proletárok életéből —
 IRTA: MICHAEL GOLD

(29)

Ha egy asszony megbetegedett kétségbeesett ura anyámhoz fordult; s akkor hétszámra naponta kétszer átment hozzájuk, megfőzte az ebédet, felmosta a padlót, megmosta a gyerekeket, tréfált, tracsolt, szapuit, pazarolta az erejét és a jószágát idegen, sötét lakásokban.

Felháborodott volna, ha az ilyen szolgálatokért fizetséget ajánlanak föl. Az ilyesmit az embernek egész egyszerűen meg kell tenni a szomszédjának.

Egyszer egy asszony megbolondult az uccánkban. Az ura, egy cigarettakészítő, a két gyermekével együtt elhagyta. Az asszony rohamokat kapott, éjjel nem tudt aludni. Megkérte anyámat, hogy aludjon nála, mert fél, hogy egy rohamában megöli a gyermekeit.

Anyám tehát egy hónapig minden éjszaka nála aludt. Mily gyakran láttam anyámat családon segíteni, akiket kilakoltattak, mert a házbért nem tudták fizetni. Öreg, nagykendőjébe burkolódzott és elment házról-házra koldulni. Zihálva, a bronhitisétől vonszolta magát száz berkaszárnya meredek lépcsőjén föl-le, mindannyiszor újabb szenvedéllyel mesélve el a szomorú történetet, pár pennyért könyörögve.

Ez azonban régi szokás az East-Siden. Valahányszor egy családot kilakoltatnak, a szomszédasszonyok kendőikbe burkolják magukat és koldulnak ajtóról-ajtóra.

Szegény apámnak, akinek a saját gondjaival ép elég baja volt, még ezeknek a tragédiáknak a rettenetes részleteit is meg kellett hallgatni. Anyám értett sok olyan rossz ember felfedezéséhez, akiket azután veszekednie kellett! Nem csoda, hogy apám sörözött. Nem csoda, hogy fejét a két tenyerébe hajtotta és nyögte:

— Hallgass, már fáj a fejem, nem tudom tovább hallgatni.

— Nem a fejed, hanem az egoizmusod fáj — vágott vissza anyám.

— Amerikában kell, hogy egoista legyen az ember, — mondta apám, — Itt ez a jelszó: mindenki, mindenki ellen, te azonban elhanyagolod a saját családot, hogy minden jött-menten segíts.

— Pfüj, micsoda hazugság! — fuvalkodott vissza anyám. — Mikor hanyagoltam el a gyermekeimet?

— De az Istenért, — mondta apám, — hát nincs magunknak elég bajunk. Olyan vagy, mint egy nyavalytorós. Nem elég, hogy beteg vagy még koresolyáznai mégy, hogy a lábaid is eltörjön.

— Nu, el tudok viselni egy eltört lábat, — mondta anyám. — Mit jelent egy láb, ha annyi sok nyomorúság van a világon?

Anyám nagyon elfogult volt az olaszok, irek, németek, általában minden keresztény irányában, aki a közelünkben lakott.

— Nyolevannyolc fekete év essen ezekre a gojokba! — mondta villogó szemekkel. — Ugy laknak, mint a disznók. Tönkretették a világot s még 3k gyűlölnék és ölnek bennünket, zsidókat. Szembe barátságosan bánnak velünk, a hátunk mögött azonban kinevetnek. Nagyon jól ismerem őket. Láttam Magyarországon.

Apám a vacsoránál ült egy este, sört ivott és olvasott egy jiddis ujságot. A meleg konyhában anyám az edényeket mosogatta s egy magyar népdalt zümmögött.

— Nu, nu — kiáltotta apám az öklével az asztalra ütve, — már megint egy vasuti-szerencsétlenség. Katie én mindig mondtam, hogy veszélyes ezeken az amerikai vasutakon utazni.

— Mi történt? — kérdezte eliszonyodva anyám s gözölgő kezekkel és gözölgő arccal bejött a konyhából.

— Azt kérdezed, hogy mi történt? — ismételte fontoskodva apám, mint valami pedáns. — Mi történt? Tizenhét ártatlan ember halt meg a New-Jersey-i vasuti szerencsétlenségen. Ki a hibás? A gazdag amerikai vasutársaság.

Anyám el volt iszonyodva. Kötényével betörölte forró arcát és mormolta:

— Isten óvjon és álljon mellettünk! Vannak zsidók a halottak között?

Apám gyorsan átnézte a neveket. — Nincsenek, — mondta azután, — csupa keresztény.

Anyám megkönnyebbülten sóhajtott fel. Visszament a konyhába, a dolog már nem érdekelte. A keresztények nem emberek voltak számára, hanem egy absztrakt fogalom. A nagy ellenség, akit gyűlöl, fél és átkoz az ember.

— Magyarországon egyszer három parasztlány kicsufolt egy zsidót, azután elmentek fürödni és megfulladtak. Ez volt az Isten büntetése azért, amiért egy zsidót üldöztek. Egy másik alkalommal egy paraszt egy tisztos öreg szakállát rángatta meg s egy héttel később az Isten villámmal ütötte agyon. — Anyám számos hasonló anekdotát tudott elmesélni. East-Siden sem tudta Európát elfelejteni. Mi gyermekek hallgattuk a pogromok végnélküli történetét. Joey Cohen, aki Oroszországban született még maga is emlékezett egyre. A keresztények a bácsikájának a fejébe egy szőget vertek és megölték. Ha egy keresztény templom előtt mentünk el olyan óvatosak voltunk, hogy háromszor is kiköptünk; különben feltétlenül szerencsétlenség történik velünk. Vad mesék üldöztek bennünket arról, hogy a keresztények szívesen csá-

bitanak el zsidó gyerekeket, hogy izzó vassal mind a két arcukra keresztet süssenek s hogy továbbá a zsidó gyerekeknek levágják a füleit és abból egy bizonyos fajta levest csinálnak. Nigger egyszer egy keresztény mészárszék ablakába zsidó füleket látott kitéve eladásra. — A régi időkben, — mondta anyám — a keresztények úgy vadásztak a zsidókra, mint a tengeri nyulra. Ezerszámra hajtották össze egy nagy piacon s a disznóhúst karddal gyömöszölték le a torkukon és megparancsolták nekik, hogy keresztelkedjenek ki. A zsidók természetesen vonakodtak. Erre nagy tüzeket égették el őket s a keresztények nevettek és táncoltak a máglya körül és boldogok voltak, amikor látták a szegény zsidókat égni, mint a gyertyát. Ilyenek a keresztények. Hogy egy napon valamennyi elégne!

Ezek a benyomások mélyen vésődtek be lelkembe s rossz álmok alkalmával, világos nyári éjszakákon fekete keresztény emberevők, akkorák, mint a házak, táncoltak körülöttem. A mellemre ugrottak s nyúlós rettentő ujjakkal szorongatták a torkom és kiáltották: zsidó, zsidó!

Nappal órák hosszat elgondolkodtam, hogy a keresztények miért gyűlölnék annyira bennünket s nemes terveket kövcsoltam, hogy ha felnövök, vitéz zsidó seregeket vezetek harcba a zsidók védelmére.

Anyám azonban nem tudott tényleg gyűlölni. Paradox módon olasz és ír szomszédasszonyai közt nagyon sok jó barátja volt. Mindig mentegődött: — Ezek nem olyanok, mint más keresztények, — szokta mondani. — Ezek derék emberek.

(Folytatjuk)

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Soha több szerelem

Énekes, zenés, táncos Ufa attrakció

Szenzációs sikere volt a Magyar Színházban tegnap bemutatott legújabb hangos Lillian Harvey, Felix Bressart, Harry Liedtke filmnek, a Soha több szerelemnek. A minden jelenésében kedves és bájos filmnek ugy cselekménye, mint zenei összeállítása a legkiválóbb, amit eddig hangos, énekes filmben produkáltak. Lillian Harvey, Felix Bressart, Harry Liedtke, a verhetetlen trió a legtökéletesebb, legkedvesebb és legbájosabb alakításukat nyújtják ebben a kiváló filmben. A tegnapi bemutató előadások szépségük közönsége a legnagyobb elragadtatással gyönyörködött a Soha több szerelem páratlanul mulattató cselekményében, fülbe mázó melodikus ének- és zeneszámaiban.

A Soha több szerelem még 3 napig, péntek, szombat és vasárnap van műsoron, napi 4 előadásban.

A cluji Román Opera műsora

Péntek, 1932 január 22: Alarcosbál.

Vasárnap, 1932 január 24 (délután): Cigánybáró.

Hétfő, 1932 január 25: Szimfónikus hangverseny.

Szerda, 1932 január 27: Fidelio.

Péntek, 1932 január 29: Hoffmann meséi.

CORSO-MOZGÓ MŰSORA

Péntek 3, 5, 7 és 9 órákor.

Szombat 3, 5, 7 és 9 órákor.

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor.

Nóti Károly szenzációs vígjátéka. Őszi manőver. Két órán keresztül nevetett vígjáték. Főszerepben: Lucie Englisso, Paul Hörbiger és Fritz Kampers. Műsor előtt a legújabb világ híradó.

Vasárnap d. e. 11-kor matiné: Sherlock Holmes kalandjai.

ASTRA MOZGÓ MŰSORA

Péntek 3, 5, 7 és 9 órákor.

Szombat 3, 5, 7 és 9 órákor.

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor:

Ami kalandorfilmben még nem volt! Zinker (A besugó) Lissy Arna, Szőke Szakáll, Iwa Wanja, Carl L. Diehl, Paul Hörbiger stb. Világszenzáció!

SZÍNHÁZ-MOZGÓ MŰSORA

Péntek d. u. 3, 5, 7 és este 9 órákor:

Szombat d. u. 3, 5, 7 és este 9 órákor:

Vasárnap d. u. 3, 5, 7 és este 9 órákor:

Soha több szerelem hangos, énekes, zenés, táncos attrakció 8 felvonásban, a főszerepekben: Lillian Harvey, Felix Bressart és Harry Liedtke. Hely-árak: a 3 órai előadásokon minden földszinti helyre 20, az összes erkélyülések 10 lej. Az 5, 7 és esti 9 órai előadásokon földszinti 30, alsó-erkélyülés 20, felsőerkélyülés 10 lej. Hangos híradó kísérelő műsor.

Vasárnap d. e. 11 órákor: Matiné! A millió. Hangos, énekes, zenés és táncos filmregény 8 felvonásban. Hangos híradó kísérelő műsor.

URANIA-MOZGÓ MŰSORA

Péntek 3, 5, 7 és 9 órákor: Ahol a Volga folyik.. hangos dráma, német párbeszédekkel Tolsztoj „Feltámadás“ c. regénye nyomán, főszerepekben: Lupe Velez és John Boles.

Szombat 3, 5, 7 és 9 órákor: Ahol a Volga folyik..

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor: Ahol a Volga folyik..

SELECT-MOZGÓ MŰSORA

Péntek 3, 5, 7 és 9 órákor

Szombat 3, 5, 7 és 9 órákor

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor:

Férjem barátjánője, elsőrangú vígjáték, német párbeszédekkel, főszerepekben Lucie Englisso, Fritz Schultz és Maria Eggert.

RÁDIÓ MŰSOR

Péntek, január 22.

Budapest. 9.15: Hangverseny. 9.30: Hírek. 12: Déli hangszó. 12.05: Gram-fonhangy. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek. 4: A kenyérkereső háziasszony, előadás. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5: A Budapesti Koncert és Szalózenekar hangy. 6.15: Gyorsiró tanfolyam. 6.45: Cigányzene. 7.45: A leggyakorlatibb nevelési hibák és azok javítása, előadás. 8.15: Mocsányi és Lakos hangversenye. 9: A rádió külügyi negyedórása. 9.15: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangy. 10: Pontos időjelzés, időjárás. 10.45: Hírek. Majd cigányzene.

Bukarest. 19.40: Georgescu énekesnő dalai. 20: Szaxofónszó. 21: Radulescu zongoraversenye. 21.45: Alexandru Nina hegedűversenye.

Bécs. 19.30: Wimberger Anny bécsi dalokat énekel. 22.40: Jazz.

APRÓ HIRDETÉSEK

Huszonöt éves, izr. vallású földbirtokos nőstülni óhaj. Vagyona hárommillió lejt erő birtok, gazdasági felszereléssel és berendezett lakással. 18-20 év körüli háziasan nevelt lányok, megfelelő hozománnyal, teljes című, fényképpel ellátott leveleket „Abszolút diszkrétívó biztosítva“ jelígre írjanak a lap kiadó-hivatalába.

A mócsi izr. hitközség bérbe akarja adni a kóserhus egyedárusítási jogát. Ertekezni a mócsi hitközségnél. AV ezetőség

Kétszer szoba-, konyha-, speiz, mosókonyha és fürdő használatlaltal azonnalra kiadó. Malom ucca 14.

Párizsba utazom. Kereskedelmi megbízatások elintézését vállalom. „Abszolút megbízható“ jelígre a kiadóba.

**AZ ANTISEPTIKUS
ESZKÖZ AMELY VILÁG
MIRNEMNEK ÖRVEND A**

**VALDA
PASTILLA**

**AMELY ELTÁVOLITJA ÉS
LEGYŐZI A**

**TOROKFÁJDALMAKAT, KÖHÖGÉST, MEGHŰLEST, VA-
LAMINT A RÉGI VAGY ÚJ TÜDŐBÁJOKAT, CHATARI-
SOKAT, ASTMÁT, INFLUENZÁT, STB**

A DOBOZ FAC-SIMILE

**KAPHATÓ MINDEN
GYÓGYSZERTÁBAN
ÉS DROGUERTÁBAN**

HIREK

Vámbéry-centennárium

Februárban lesz száz éve annak, hogy egy kis dunaszerdahelyi községben megszületett az a zsidófiu, aki pár évtized múlva Vámbéry Armin néven szerette meg a világhírnevet hazájáért. A zsidó lélek nyugtalanságától és tudásslámpájától izzva, gyalog tette meg az utat Tibet titokzatos földjére, bebarangolta az egész Keletet, hogy az ősmagyarok nyomait felkutatassa.

— Magától elindult és gázolt az autó. Bécsből jelentik: Furcsa baleset történt tegnap a IX. kerületbeli Seulinggasseban. Egy kereskedő a járdára szélén megállította autóját, amelyet maga vezetett, aztán bement egy üzletbe és a kocsit ott maradt a kapu előtt. Ugyátszik, nem fékezte le egészen, mert az autó egyszerre felszaladt a járdára és súlyosan megsebesített egy arramennő asszonyt.

— Előadás az aranykérdésről. A „Kautsky“ Munkáskulturkör rendezésében folyó hó 22-én, pénteken este fél 8 órakor dr. Ligeti Sándor tart előadást „Az aranykérdés“ címen a Vasmunkás-Otthonban (Str. Wilson, a törvényszékkel szemben). Beléptidij nincsen, vendégeket szívesen látnak.

— Kettős halál a tiltott műtét miatt. Bánffyhyunyadi tudósítónk jelenti: A bánffyhyunyadi kórházba tegnapelőtt rendkívül súlyos állapotban be szállították Ursu Florea parasztszösznyet, aki tiltott műtét következtében beállott vérmérgezéssel néhány perc múlva ki is szenvedett. Ursu Florea nem árulta el, hogy ki végezte el rajta a tiltott műtétet. Néhány órára rá azonban kiderült a rejtély, amennyiben a kórházban súlyos mérgezési tünetek között be szállították Petrescu Anna gyertyomostori bábaasszonyt. A bábaasszony rendkívül súlyos állapotban azt vallotta a rendőrségi közegek előtt, hogy Ursu Florea halála miatt követte el az öngyilkosságot. Az asszony hozzá fordult segítségért, mire ő orvoságot adott neki, anélkül azonban, hogy a műtétet végrehajtotta volna rajta. Afelőlti félelmében, hogy Florea Ursu halálából felelősség hármlik rá, öngyilkosságot követett el. A tiltott műtétnek így két halálos áldozata van, amennyiben Ursu Florea, mint Petrescu Anna meghaltak. A kolozsvári ügyészség megjelent embe-reire nem maradt más, mint jegyzőkönyvet venni fel a tragikus esetről.

— Talán, ha ezt előre látta volna, akkor a dunaszerdahelyi zsidógyerek lelkében is megmozdult volna valami, amit öntudatnak és szolidaritásnak nevezünk. Nem tért volna át a református hitre, hogy fajmagyarnak lássék és jogos ambíciójában megelégedett volna az angol Akadémia tagságával is.

— Minder azonban a múlté. Utólagos rekriminációkra nincs szükség egy olyan nagy és nevezetes történelmi dátum pillanatában, mely Vámbéry Armin száz évvel ezelőtt megtörtént születésére emlékeztet. Az ő művének nagy eredményei az egész kultur-emberiség közkincsévé váltak, közkincsévé tehát annak a népek is, melynek ágyékából származott és mely a maga fájdalmas történelmi útján nem először és nem utoljára ajándékozta meg az emberiséget — Vámbéry Armin személyében — olyan kimagasló szellemekkel, akik mindent: múltat és jelent felejtve, egész szívvel és teljes odaadással dolgoztak a fajtájukhoz rendszert hálátlan európai népek dícsőségének öregbítésén. (s. l.)

— Edison és a tulvilág. Newyorkból jelentik: Edison hagyatékában nemrég feljegyzésekre akadtak, amelyeket a nagy feltaláló a tulvilágról alkotott elképzeléseiről írt. A feljegyzések közt egy olyan találmány alapelvei is le vannak fektetve, amelyek segítségével spiritalista szeánszokom le lehet rögzíteni a szellemek megjelenését. A jegyzeteket Edison hátramaradottai egyik nagy newyorki spiritalista egyesületnek adták át, amely a feljegyzéseket könyv formájában ki fogja adni.

Hitlerék Vilmos excsászár valamelyik fiát léptetik fel jelöltként a köztársasági elnökválasztáson?

LONDON, január 21. Angol politikai körökben híre terjedt, hogy a német nemzeti szociálisták Vilmos excsászár valamelyik fiát fogják felléptetni köztársasági elnökjelöltnek Hindenburggal szemben. Hogy a hercegek melyike a választott, azt egyelőre még titkolják.

— Magától elindult és gázolt az autó. Bécsből jelentik: Furcsa baleset történt tegnap a IX. kerületbeli Seulinggasseban. Egy kereskedő a járdára szélén megállította autóját, amelyet maga vezetett, aztán bement egy üzletbe és a kocsit ott maradt a kapu előtt. Ugyátszik, nem fékezte le egészen, mert az autó egyszerre felszaladt a járdára és súlyosan megsebesített egy arramennő asszonyt.

— Előadás az aranykérdésről. A „Kautsky“ Munkáskulturkör rendezésében folyó hó 22-én, pénteken este fél 8 órakor dr. Ligeti Sándor tart előadást „Az aranykérdés“ címen a Vasmunkás-Otthonban (Str. Wilson, a törvényszékkel szemben). Beléptidij nincsen, vendégeket szívesen látnak.

— Kettős halál a tiltott műtét miatt. Bánffyhyunyadi tudósítónk jelenti: A bánffyhyunyadi kórházba tegnapelőtt rendkívül súlyos állapotban be szállították Ursu Florea parasztszösznyet, aki tiltott műtét következtében beállott vérmérgezéssel néhány perc múlva ki is szenvedett. Ursu Florea nem árulta el, hogy ki végezte el rajta a tiltott műtétet. Néhány órára rá azonban kiderült a rejtély, amennyiben a kórházban súlyos mérgezési tünetek között be szállították Petrescu Anna gyertyomostori bábaasszonyt. A bábaasszony rendkívül súlyos állapotban azt vallotta a rendőrségi közegek előtt, hogy Ursu Florea halála miatt követte el az öngyilkosságot. Az asszony hozzá fordult segítségért, mire ő orvoságot adott neki, anélkül azonban, hogy a műtétet végrehajtotta volna rajta. Afelőlti félelmében, hogy Florea Ursu halálából felelősség hármlik rá, öngyilkosságot követett el. A tiltott műtétnek így két halálos áldozata van, amennyiben Ursu Florea, mint Petrescu Anna meghaltak. A kolozsvári ügyészség megjelent embe-reire nem maradt más, mint jegyzőkönyvet venni fel a tragikus esetről.

— Létrejött a lengyel-orosz megemlékezési szerződés. Varsóból jelentik: Zaleszki lengyel külügyminiszter sajtónyilatkozatban közölte, hogy az orosz-lengyel megemlékezési szerződés tárgyalásai kedvező mederben folytak. Reménye szerint közelebről létrejön a meg egyezés.

— Megnyitott az Amerika-büffé. Az Ipar és Kereskedelmi Kamara bérpalotájának szuterén helyiségében megnyitott az Amerika-büffé, mely a nagyvárosokban már bevezetett olcsó büffékhez igazodik, úgy áráiban, mint a helyiség elegáns és tiszta berendezésével. Az Amerika-büffében minden adagnak az ára 7 lej. Kétadagos menü 14, háromadagos 21 lej. A büffé bérloje Bocsanzyi vendéglős és az olcsó, higiénikus büffé máris nagy forgalmat bonyolít le.

— A müncheni esküdtek egy évre ítélték el egy feleséggyilkost. Berlinből jelentik: A müncheni esküdtek verdiktje alapján Schlegl kocsmáros, aki feleségét és ennek kedvesét revolverlövésekkel halálosan megsebesítette, egy évi fogságbüntetésre ítélték, de az ítélet vérehajtását felfüggesztették.

— Új óriási villamosmű az Alpkban. Lausanneból jelentik: A Rhone völgyében fekvő Dixencenél már megkezdődött a villamosmű teltésének építése. Evégből egy új országutat, külön vasutvonalat, drótkötélpályát s több, nagytávu lebegővasutat kellett építeni. Egy hatalmas tó keletkezik 2240 m. magasságban a tenger színe fölött 50 millió köbméter ürtartalommal. A töltés 450 m. hosszú, 87 m. magas és alapja 67 m. vastag. 8000 kocsis cementre lesz szükség ehhez a töltéshez. Jelenleg több, mint 18.000 munkás dolgozik ezen az óriási konstrukción. A villamosmű esési magassága közel 1600 m., a gyártás el fogja érni a 200.000 lóerőt.

— Paul Boncour helyettesíti Lavalt a népszövetségi ülészakon. Párizsból jelentik: Valószínű, hogy Laval a parlament ülésezése miatt Párizsban kénytelen maradni s ezért arra kérte Paul Boncour szenátort, hogy a hétfőn kezdődő népszövetségi tanácsülésen képviselje Franciaországot s helyettesítse őt.

— A japán leprabetegek felláztak. Londonból jelentik: Nem messze Nagasaki, Kumamoto mellett van a japánok nagy lepratábora, amelyen ezernél több leprást őriznek szigoruan elkülönítve. A betegek között zendülés tört ki, mert állítólag rossz a bánásmód és ehetetlen az eledel. Körülbelül 500 lepras eröszakal kitört a táborból és a városba vonult. Arendörök és csendörök nem merték őket megközelíteni, végül tűzifecskendőkkel ment ki a nagasaki tüzoltóság és vizsugarakkal kergette vissza a telepre a tüntető leprasokat.

— Tizenhatszázmillió munkanélküli. Genfből jelentik: A nemzetközi munkaügyi hivatal újabb statisztikát közöl a munkanélkülségről. Eszerint a világ huszötöd legfontosabb termelő államában ezidőszert körülbelül tizenhatszázmillió ember áll munka nélkül. A statisztika pontos összeállítását megnehezíti az a körülmény, hogy az Egyesült Államokból nem érkezett számszerű jelentés a munkanélkülségről, hanem csak az a becslés, hogy a lakosság dolgozó részének mintegy husz százaléka van munka nélkül. A munkanélkülség leg-súlyosabban érinti Németországot, Ausztriát, Olaszországot, ahol a munkanélkülség az utóbbi hónapokban 63 százalékkal emelkedett, továbbá Japánt és Lengyelországot.

— Kétszázú bárány. Londonból jelentik: A délafrikai Nimród mellett (Bethulie közelében) egy farmon egy körülbelül kilenc hónapos bárányt mutogatnak, amelynek két szája van. A második szája, mely közvetlen a jobb fül mögött van, ugyancsak nyelv és fogak láthatók és a gégevel az összeköttetésben. Legelés és rágás közben az állat ezen a második szájon át lélegzik.

Első eset,
hogy a hántott fa nem drágább a bükkfánál!
Használjuk ki!
Hántottfa aprítva házhoz szállítva 100 kg.-ként 75 lej
Bükkhasábból aprított 100 kg.-ként 75 lej
Vegyés másodosztályú 100 kg.-ként 65 lej
20 mázsa vételnél
10 százalék engedmény
Megrendelhető:
Lázár Istvánéknél
Reg. Ferd. 59. Telefon 2-51

— Ostromállapot Lisszabonban. Londonból jelentik: Lisszabonban a kormány ostromállapot bevezetését határozta el. Az intézkedést a legutóbb leleplezett összeesküvéssel hozták összefüggésbe. A puccskíséret letartóztatottjai között van több magasrangú tiszt és az állam néhány főhivatalnok is, akik mögött a hivvel százezrei állottak készen arra, hogy puccsal elragadják a jelenlegi rezsimtől a hatalmat.

— Öntözőműveket létesítenek Felső-Olaszországban. Rómából jelentik: Az olasz földművelésügyi minisztérium Felső-Olaszországban 100 millió lira költséggel 200 ezer hektár földterület vizvel való el-látása céljából öntözőművet létesít.

— Újra elhalasztották a „Ca la mama acasa“ vendéglő bűnyüének főtárgyalását. A „Ca la mama acasa“ vendéglő nagy port felvert bűnperének tárgyalását csütörtök délelőttre tüzte ki a kolozsvári törvényszék negyedik szekciója. A tárgyaláson azonban a beidéztet tanuknak csak kis része jelent meg, miért is a törvényszék a tárgyalást április 12-re napolta el.

NAPRÓL NAPRA

Az Anglia-Délafrika utvonal első postarepülőgépe 3 utassal és huszezer le-
véllal tegnap indult a croydoni repülő-
térről. A gép a nyolcvanezer mérföldes
távot számos közbenső leszállással me-
netrend szerint 11 nap alatt fogja meg-
tenni.

Pénteken Schmeling menedzsere be
fogja mutatni az amerikai boxbizottság-
nak a Schmeling-Sharkey meccsre vo-
natkozó szerződést s a bizottság fel fogja
nyomban függeszteni a Schmelingre ki-
mondott versenyzési tilalmat.

A magyar Rotter-Szolás és Orgonista-
Szalay műkorcsolyázó párok megérkeztek
az angol fővárosba s a Jégpalotában ren-
dezett sportünnepeken bemutatják tudásu-
kat a londoni közönségnek. Az esti lapok
cikkekben méltatták azt a könnyedséget,
amellyel a legnehezebb gyakorlatokat is
megoldották. A két magyar bajnokpár
reggel Liverpoolba utazik s ott hajóra
száll a téli olimpiászra Halifax felé.

Zichy Tivadar gróf, az ismert urlovas,
Braun osztrák mérnökkel sztratoszféra-
repülésre készül. Ballonjuk gondolája
rövidhullámú rádióleadóval is fel lesz
szelerve, úgyhogy állandó rádióössze-
kötetésben lesznek repülésük alatt az
ausztriai állomásokkal és vevőamatörök-
kel. A ballon automatikus ejtőernyő se-
gítségével száll majd vissza a földre,
Zichy és Braun tul akarják szárnyalni
Piccard professzor rekordját. A start
valószínűleg négy hét múlva lesz.

Sir William Morris angol autógyáros,
olcsó repülőgépek forgalomba hozatalára
készül. A repülőgép motorja két henge-
res és 150 lóerős lesz.

Primăria Municipiului Cluj.
Nr: 25651—1931.

ANUNT
Municipiul Cluj va da in arenda
prin licitatie publica cu oferte in scris,
Inchise si sigilate dreptul de scormonit
gunoaiete adunate din oras dela case
pe durata de 3 (trei) ani dela predare.
Licitatia se va tine pe langa respecta-
rearea dispozitiunilor cuprinze in art.
88—110 din legea Contabilitatii publi-
ce si in norme generale pentru tine-
rea licitatiilor publicate in Monitorul
Oficial No. 127—931 in ziua de 25
Februarie 1932, orele 11 a. m. inain-
tea Comisiei de licitatie, sala de se-
dinta.
Odata cu predarea ofertelor concu-
rentii vor depune la mana presedinte-
lui Comisiei in plic separat o garan-
tie provizorie in numarar sau efecte
garantate de Stat egalá cu 5% din su-
ma oferita drept arenda pe inreaga
durata de mai sus.
Conditiiunile de licitatie se pot vedea
in biroul Serviciului economic.
Cluj, la 15 Ianuarie 1932.
Primăria Municipiului Cluj.

Vidám sarok
A tanító becsületességre, tisztességre inti a gyerekeket és azt mon-
ja, hogy csak a becsületes és jó em-
berek kerülnek a mennyországba.
— Na, gyerekek, — teszi fel az-
tán a kérdést — ki akar küzöletek
a mennyországba jutni?
A kérdésre az egész osztály feláll,
csak Móricka marad ülve.
— Mi az, Móricka, — kérdezi a
tanító csodálkozva — hát te nem
akarsz a mennyországba jutni?
— De igen, — feleli Móricka —
csak hogy én még ráérek.

Egy utazó a Balkánon keresztül
bonyolítja le a szokásos téli turné-
ját. Az egyik faluban a nagy hava-
zások miatt megrekednek és az uta-
zó kétségbeesésében telegrafál a gaz-
dájának:
— Havazás miatt megállott a vo-
nat, most mit csináljak?
Mire a következő választ kapja:
— Üljön le az utitársával alsózni.
A nyereséget küldje be a cégnek...

UJ KELET *Legújabb hírek*

Az első szankció: Bezárták a sorocai zsidó liceumot

Antiszemita intézkedésekkel akarja a kormány elterelni a figyelmét a sorocai drámáról. Hogy lehet kommunista üzfések egy olyan zsidó iskola, amelyben héber nyelven és a nemzeti megújulás szellemében tanítanak?

Bucuresti-Bukarest, január 21. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap számunkban rámutattunk arra, hogy hivatalos körök a legkülönbözőbb eszközökkel igyekeznek a sorocai grancsárok vérengzését indokolni és az ország közvéleményének figyelmét az ügy lényegéről elterelni. A tuzó nacionalista lapok hasábjain ismét megelevenedett a beszarabiai kommunista veszedelem rém-meséje, amelyet mindannyiszor előráncigálnak, valahányszor valamilyen megszorító intézkedésre szükség van, vagy pedig valamiről el akarják terelni a közfigyelmet. A sorocai dráma lefolyásáról kiadott hivatalos jelentéshez hozzacsatoltak egy kommunista falragaszt, amelyről mindenáron be akarták bizonyítani, hogy közvetlen kapcsolatban áll az áldozatokkal. Annak ellenére, hogy a falragaszt négy nappal a sortüz után került ki az uccára, tehát akkor, amikor a fiatalok már régen a föld alatt szunnyadtak.

Szinte egészen természetes, hogy a történetekért, a vérengzésért, a falragasztokért, egyszóval mindenért a beszarabiai zsidókat tessék felelőssé.

A történelem örök bűnbakjának most is el kell játszania szerepét. A kormány foganatosította végül a sorocai dráma ügyében az első szankciót. Tetemre hívták a grancsárokat a hat fiatal holtteste fölött? Gyilkosság címén megindították ellenük a büntető eljárást? Szó sincs róla.

A kormány úgy szankcionálta a január 8-iki drámát, hogy elrendelte a sorocai Tarbut liceum azonnali bezárását. A hivatalos közlés szerint a bezárás azon a címen történt, hogy ebben az iskolában kommunista propagandát üznek s a liceum a kommunista mozgalom tüzfészke.

Ime az első megtorló intézkedés! Hátterben valószínűleg azt a tényt kell keresni, hogy a sorocai zsidók merészkedtek tiltakozni a vérengzés ellen, hogy valamilyen megszorították az áldozatokat s hogy a gyász jelül fekete lobogókat tűztek ki házaikra. Ezt a fennálló államforma és társadalmi rend elleni merényletet nem hagyhatta megtorlás nélkül a Iorga-féle szakértő-kormány. Bezárták a sorocai liceumot, ahol héber nyelven

folylak az oktatás, ahol nemzeti érzésű zsidó tanerők működnek s ahol a zsidó nemzeti megújulás szellemében nevelik a fiatalokat.

A beszarabiai Tarbut zsidó kulturregysület központi vezetősége még a betiltó rendelkezés foganatosítása előtt levelet intézett Iorga miniszterelnökhez, amelyben a legenerikusabban visszautasították a sorocai zsidó liceummal kapcsolatosan hivatalos forrásból terjesztett vádakot. A levél a következőképpen hangzik:

„Miniszterelnök ur!

Értesülvén arról, hogy a sorocai események kivizsgálására kiküldött bizottság jelentésében azt állítja, hogy az egyik áldozat: Zeldá Ferdinann a sorocai Tarbut liceumban működött, mint tanár, ezúton is le akarjuk szögezni, hogy nevezett sohasem tanított ebben a liceumban és ezzel az iskolával semmilyen kapcsolata nem volt.

Ugyanakkor csodálkozásunknak adunk kifejezést afelől, hogy liceumunkat egyesek kapcsolatba akarják hozni olyan tényekkel, amelyekről teljesen távol áll.

Kérjük szíveskedjék tudomásul venni ezt a kijelentésünket, amelyért teljes mértékben vállaljuk a felelősséget.

A konstancai emberrablás fantasztikus kalandorregénye

Agabecov „tábornok“, akit a cseka el akart rabolni, valamilyen a cseka főembere volt, szovjet megbízásból bekéborolta az egész világot és ő csalta törbe azokat, akik el akarták rabolni

Bucuresti-Bukarest, január 21. A Konstancai leleplezett kémszervezet ügyével részletesen foglalkozik a bukaresti sajtó. A fővárosi sziguranca is hivatalos jelentést adott ki az ügyről. A jelentés szerint annak az orosz embernek a neve, akit el akartak rabolni, Arutonoff György, aki azonban az Agabecov nevet is használta.

Ő szervezte meg a GPU. ügynökségeit Perzsiában, Afganisztánban és Beludzsziában, Trockijjal való személyes viszonya miatt összekülönbözött a szovjet vezetőivel és végigkalandozta egész Európát.

1930 október 15-n a bolgár hatóságok kitasították, ekkor jött Romániába, de rövid idő múlva Kurtieson át ismét elhagyta az országot. December 23-án tért vissza és ekkor hívta fel a sziguranca figyelmét, hogy őt az oroszok el akarják rabolni. A kihallgatások során kiderült, hogy Arutonoff elrablásával egy Grisa Alexej nevű orosz tenoristát bíztak meg, aki jelenleg letartóztatásban van.

A lapok bővebb részleteket is közölnek az ügyről.

Arutonoff 1921-ben volt a szovjet berni követe. Később a GPU. szervezet egyik vezetője lett és megbízást kapott a balkáni államok szovjet kémhálózatának kiépítésére.

Még ezelőtt Északindianában ő szervezte meg az ottani benszülött felkelést és ugyanezen a területen a szovjet részéről nagy fegyverszállításokat bonyolított le. Később Konstantinápolyban működött és a szovjet részére fontos adatokat szerzett meg a francia és az angol kémszervezeteiről. Ekkor Sztalin személyesen tüntette ki Trockijjal a szovjetvezérnek Törökországba való száműzése után barátkozott össze s ekkor a szovjet központi szervei visszahívták,

Fogadják megkülönböztetett tiszteletünk kifejezést, etc.

A beszarabiai Tarbut zsidó kulturregysület központi vezetősége, Kísenev

Vinitzki titkár s. k.
Aláírás olvashatatlan elnök.

Hogy mennyire szisztematikus zsidóellenes akcióról van szó, azt misem bizonyítja jobban, mint az a támadás, amely az Universul hasábjain látott napvilágot Landau beszarabiai zsidópárti képviselő ellen.

„Ez a hivatlan egyén megengedte magának azt, hogy zajos kijelentéseket tegyen a sorocai esetről, mielőtt még a hivatalos vizsgálat befejeződött volna.

Landau haragszik, hogy Marcovici tábornok nem vette figyelembe az általa összegyűjtött adatokat, mintha a felsőbb katonai hatóságoknak kötelességük volna meghallgatni a különböző anomáliák folytán a parlamentbe kerülő elemeket. Cinizmus azt mondani, hogy a héber iskolák megakadályozták a kommunizmus terjesztését, amikor tudott dolog, hogy nincs olyan kommunista per, amelyben a többség ne Landau hittestvérei közül kerüljön ki.

Igy ír az Universul. Hogy amikor a sorocai liceumot bezárják, tudja meg az egész ország, honnan fúj a szél.

ő azonban ismerve a GPU. módszereit, nem ment vissza Oroszországba, hanem Nyugatra menekült.

Párizsban, majd Belgiumban tartózkodott s 1930-ban a GPU. és a Cseka munkájában cimmel leleplező könyveket írt, amelyek rendkívül nagy kellemetlenségeket okoztak a szovjetnek és amelyek alapján a külföldi rendőrségeknek egészen sereg GPU. szervezettel leleplezni.

Ekkor kezdődött meg ellene a szovjet tulajdonképeni elrablási hadjárat.

Belgiumban megjelent nála egy ismeretlen angol és előadta, hogy egy Odeszsaiban tartózkodó bolgyet, akinek egy svájci bankban tíznyolcmillió frank betétje van, de aki Odesszából nem tud eltávozni, meg kellene szöktetni onnan és segítségét kérte, mint olyan valakit, aki jártas a GPU. szövevényeiben.

Arutonoff azonnal észrevette, hogy csapdába akarják eszalni, de felvette a játszmát és leutazott Bulgáriába, mivel Szófiában kellett volna az elrablást megszervezni.

Ekkor október 15-én utasították ki a bulgár hatóságok és ő Giurgiunál átjött Romániába, ahonnan később Kurtieson át távozott. Külföldön újra találkozott az angollal, aki újabb ajánlatot tett neki. Bukarestbe jött, ahol a Grand-hotelen december 23-án egy Lecoqu nevű francia jelent meg, aki azt mondotta, hogy Varna-ban van megszervezve a szöktetés és oda kell utazniok. Arutonoff ekkor a bulgár követséget értesítette és Varnában intenzív nyomozás indult meg, ugyanakkor pedig a román sziguranca védelmét kérte. Lecoqu felszólítására január elsején leutazott Konstanca, ahova két nap múlva megérkezett a Philomela görög hajó.

A hajóról többen szállottak le, Tamaridis, Katapodisz és egy Tanesev nevű bulgár s megpróbálták a hajóra eszalni, azonban valamilyen ürügyel mindig kibujt ezalól.

Végül mikor látták, hogy elrabolni nem tudják, elhatározták, hogy megölik. Ekkor lépett működésbe Grisa Alexej és a többiek, már azt hitték, hogy a terv sikerült ugyanarra, hogy Lecoqu olyan jelentést küldött Bécsbe, hogy Arutonoffot eltették láb alól, Taneseff pedig el akarta hagyni az országot. Egy mulatság végén Grisa Alexej le akarta löni Arutonoffot, akkor azonban közbelépett a sziguranca és megtörténtek a letartóztatások.

Bukarestben nem nézik jó szemmel Bethlen István gróf utazásait

Mit ír a Lupta a román-magyar perszonál unióról

Bucuresti-Bukarest, január 21. A Lupta A magyar-román perszonális unió címmel cikket ír és ebben azzal vádolja a magyar arisztokratákat, hogy a magyar-román perszonális unió ügyét és a két ország közti gazdasági és kereskedelmi viszonyok megjavítását tervét csak azért vetették fel és szorgalmazzák, hogy ezzel

Erdélyben megmaradt birtokaik ügyét, személyi érdekeiket szolgálják. Akár így van — írja —, akár Románia részére akarnak kedvezőtlen hangulatot teremteni Bethlen gróf utazásai Belgrádban, Varsóban, Prágában és Párizsban, a román kormány kötelessége, hogy az ügyben határozott kijelentéseket tegyen.

Egymásután tartóztatják le a gyanusakat, de még sem kerültek rendőrkézre a bukaresti gyilkosok

Bucuresti-Bukarest, január 21. A Grivita uccai kettős gyilkosság ügyében úgy látszik döntő fordulat történt. A hatóságok letartóztatták Serbannak, az áldozat férjének bátyját, akinél egy gyanus kést találtak. A késen embeverív nyomai vannak. Csütörtökön délután exhumálták a meggyilkolt kislány holttestét és megállapították, hogy a testen levő késszurásokat Serban bátyjának késével ejtették. A gyanusított jelen volt az exhumálásnál, de álhatalosan tagad és semmiféle meg-

rendülést nem mutatott a holttest látásakor.

A Dumitrescu mérnök és leánya ellen elkövetett kettős gyilkosság ügyében még nem sikerült a tetteseket elfogni. Kétségtelesen tartják, hogy a gyilkosságot valóban a mérnök szolgálja és eselődje követték el. A férfi bátyját kihallgatták a rendőrségen, de nem tudott felvilágosítást adni arról, hogy testvére hol tartózkodik, mivel már hosszabb ideje nem beszélt vele.

A Zsidónő Szakácskönyve

1000-né több kitűnő recept. A közel 400 oldalas, szép kiállítású vászonötéses könyv

ÁRA: 300 LEI

Kapható az UJ KELET könyvosztályában

Taxa postală
platite în numerar
No. 224.715-929.

da Baron L. Pop (v. Telefon: 9-77. Előfi vonta 110, negyede 600, egészévre 120 havonta 1, negyede egészévre 10 dollár értékű valuta. Hirdetésért az „UJ KELET” bányászati zsidóság eg. Cikkeink utánnomlás rás megjelölésével

Egy híján husz

A tavaly rendezett n még mindig nem ismer. Azt ezzel szemben tud kormányának nem kevesen. Kilenc tárcás, kényolc alminiszter.

Osszesen tizenkilenc.

Egy híján husz.

Jorga és az ő tizennykor minisztertanácsra kell toldani az asztalt, gen, különben nem fér.

A „nyomor” költsége nem jut a tisztviselőnek a munkanélküliség, az telezőnek — ugyancsak lőnlől. De azokat építészetre. Meg a kabin séré. Meg az automobili.

A politikai pártok

lőnlően. De azokat évakációra, hogy újabb lépjen helyükbe.

Nie kommt was bess. Az egyik tizenkilenc.

A másik egy híján h

A második szá

Mára megjött a má. Az első — mint ismét zsidó liceum bezárása propaganda gyanúja. más is lehetne felelős ember haláláért, mi liceum?

A második szankció és főképp igazságos, m. Beiltottak egy kisebb más véleményen mert csi vérengzést kivizsgálás.

Ugylátszik, a korrvalakinek csak bünsőben a sorocai ügyben sőkkel!

Egyelőre csak a so és a Brassói Lapok „Valószínű azonban, ho sor kerül.

Mert ilyen alapon tilthatnak az összes kat ebben az országban csak ellenvéleményt tati a hivatalos vizs szemben.

Végzetes tévedés, nishi, hogy a sajtó elnémitani az igazságot. Ez a jogtiprás csak ezerszeresre fokozza az hangját és megkon got a rendszer fölött vénytelen eszközhöz ny

Halászlati dokto

És még merje val hogy a világon nem a benne a dolgok! nak nincs eredeti humoná mindezeket, ol hradásunkat, mely sz Stratford-egyetemert. a fel a — halászlatnak.

Világ halászlai: csör Norvégia küzdő, keserlato heringkergetői, zők, ébredjete! A tudelen sokaságában vég a megváltás órája: ti tek. A halászlát felken lehettek az összes hal — nevezetesen a giliskukakocoknak, horgoknyotykáknak és bálnák keszegéknak.

Tanszéket nem nyerkatedra-aspiránsai a vtek! Indítsatok agitácban, minden világrész szekek felállításáért! jain már csak ez segít a katedrákról el fog h eszme: hogyan lehetne hallal ellátni az éhezötavakat állítani fel épületek helyén, halás